

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2020/639

(2020. gada 12. maijs),

ar ko Īstenošanas regulu (ES) 2019/947 groza attiecībā uz standarta scenārijiem tiešredzamības operācijām un operācijām ārpus tiešredzamības

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 4. jūlija Regulu (ES) 2018/1139 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 216/2008 un (EK) Nr. 552/2004 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 57. pantu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/947 ⁽²⁾ bezpilota gaisa kuģa sistēmai (UAS) jāatbilst ekspluatācijas ierobežojumiem, kuri norādīti ekspluatācijas atļaujās vai standarta scenārijā, kas noteikts ar minēto regulu.
- (2) Pamatojoties uz dalībvalstu pieredzi, Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (EASA) ir izstrādājusi divus operāciju standarta scenārijus.
- (3) Pirmais standarta scenārijs (STS-01) attiecas uz tiešredzamības operācijām (VLOS), ko veic ne augstāk kā 120 m virs kontrolētas zemes teritorijas apdzīvotā vidē, izmantojot CE C5 klases UAS.
- (4) Otrais standarta scenārijs (STS-02) attiecas uz operācijām, ko var veikt ārpus tiešredzamības (BVLOS) ar bezpilota gaisa kuģi ne vairāk kā 2 km attālumā no tālvadības pilota gaisa telpas novērotāju klātbūtnē, ne augstāk kā 120 m virs kontrolētas zemes teritorijas mazapdzīvotā vidē, izmantojot CE C6 klases UAS.
- (5) Lai iekļautu minētos standarta scenārijus, Īstenošanas regula (ES) 2019/947 būtu jāgroza.
- (6) Teritorijās, kur iespējamība sastapties ar pilotējamiem gaisa kuģiem nav maza, dalībvalstis var noteikt ģeogrāfiskās zonas, kurās UAS ekspluatantiem ir liegts veikt operācijas saskaņā ar standarta scenārijiem.
- (7) Būtu jāievieš prasība par minimālo kopējo punktu skaitu, kas apliecina, ka tālvadības piloti ir sekmīgi nokārtojuši teorētisko zināšanu eksāmenu.

⁽¹⁾ OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2019. gada 24. maija Īstenošanas regula (ES) 2019/947 par bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas noteikumiem un procedūrām (OV L 152, 11.6.2019., 45. lpp.).

- (8) Lai uzlabotu bezpilota gaisa kuģu pamanāmību nakts lidojumā un jo īpaši lai uz zemes esoša persona varētu viegli atšķirt bezpilota gaisa kuģi no pilotējama gaisa kuģa, uz bezpilota gaisa kuģa būtu jāaktivizē zaļa zibšņuguns.
- (9) Uz tāl vadības pilotiem, kuri veic operācijas saskaņā ar standarta scenāriju, būtu jāattiecinā skaidri izklāstīti praktiskās apmācības un prasmju novērtēšanas noteikumi. Minētā apmācība un novērtēšana būtu jānodrošina struktūrai, kuru kompetentā iestāde vai UAS ekspluatants atzinis saskaņā ar šajā regulā noteiktajām prasībām.
- (10) Ja vieglo UAS ekspluatanta sertifikāta (LUC) turētājs veic pārrobežu operācijas vai operācijas ārpus reģistrācijas dalībvalsts, dalībvalstij, kurā tiek veiktas operācijas, būtu jāsaņem informācija par plānoto operāciju veikšanas vietu vai vietām.
- (11) EASA ir sagatavojusi īstenošanas noteikumu projektu un iesniegusi to kopā ar Atzinumu Nr. 05/2019 ^(?) saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 75. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu un 76. panta 1. punktu.
- (12) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi atbilstīgi Regulas (ES) 2018/1139 127. pantam izveidotā komiteja,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Īstenošanas regulas (ES) 2019/947 grozījumi

Īstenošanas regulu (ES) 2019/947 groza šādi:

1) regulas 2. pantam pievieno šādu 24.–34. punktu:

- “24) “bezpilota gaisa kuģa novērotājs” ir persona, kas atrodas blakus tāl vadības pilotam un kas, bez palīglīdzekļiem vizuāli novērojot bezpilota gaisa kuģi, palīdz tāl vadības pilotam bezpilota gaisa kuģi noturēt VLOS robežās un droši veikt lidojumu;
- 25) “gaisa telpas novērotājs” ir persona, kas palīdz tāl vadības pilotam, bez palīglīdzekļiem vizuāli vērojot gaisa telpu, kurā tiek veikts bezpilota gaisa kuģa lidojums, nolūkā pamanīt jebkādu iespējamu apdraudējumu gaisā;
- 26) “vadības bloks” ir bezpilota gaisa kuģa tāl vadības ierīce vai ierīču sistēma, kas definēta Regulas (ES) 2018/1139 3. panta 32. punktā un kas atbalsta bezpilota gaisa kuģa kontroli vai uzraudzību jebkurā lidojuma posmā, izņemot jebkādu infrastruktūru, kas atbalsta vadības un kontroles (C2) savienojuma pakalpojumu;
- 27) “C2 savienojuma pakalpojums” ir sakaru pakalpojums, ko sniedz trešā persona, nodrošinot vadību un kontroli starp bezpilota gaisa kuģi un vadības bloku;
- 28) “lidojuma ģeogrāfija” ir telpā un laikā noteikta(-as) gaisa telpas daļa(-as), kur UAS ekspluatants plāno veikt operāciju saskaņā ar pielikuma 5. papildinājuma 6. punkta c) apakšpunktā aprakstītajām standarta procedūrām;
- 29) “lidojuma ģeogrāfijas teritorija” ir lidojuma ģeogrāfijas projekcija uz zemes virsmas;
- 30) “ārkārtas rīcības telpa” ir gaisa telpas daļa, kas atrodas ārpus lidojuma ģeogrāfijas un kurā piemēro pielikuma 5. papildinājuma 6. punkta d) apakšpunktā aprakstītās ārkārtas procedūras;
- 31) “ārkārtas rīcības teritorija” ir ārkārtas rīcības telpas projekcija uz zemes virsmas;
- 32) “darbības telpa” ir lidojuma ģeogrāfijas un ārkārtas rīcības telpas apvienojums;
- 33) “zemes risku buferzona” ir teritorija virs zemes virsmas ap darbības telpu, kura ir norādīta, lai mazinātu risku, kas trešās personas uz zemes apdraud gadījumā, ja bezpilota gaisa kuģis izlido no darbības telpas;

^(?) <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

- 34) "nakts" ir laika periods no civilās vakara krēslas beigām līdz civilās rīta krēslas sākumam, kā definēts Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 923/2012 (*).

(*) Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010 (OV L 281, 13.10.2012., 1. lpp.);

- 2) regulas 5. panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

"5. Ja UAS ekspluatants reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei saskaņā ar UAS.SPEC.020. punktu, kas noteikts pielikuma B daļā, iesniedz deklarāciju par operāciju, kura atbilst minētā pielikuma 1. papildinājumā noteiktajam standartam scenārijam, UAS ekspluatantam nav jāsaņem ekspluatācijas atļauja saskaņā ar šā panta 1.–4. punktu, un piemēro 12. panta 5. punktā noteikto procedūru. UAS ekspluatants izmanto minētā pielikuma 2. papildinājumā norādīto deklarāciju.”;

- 3) regulas 13. pantam pievieno jaunu 4. punktu:

"4. Ja UAS ekspluatants, kam ir LUC ar pielikuma UAS.LUC.060. punktā noteiktajām tiesībām, "specifisko" operāciju kategorijā klasificētu operāciju plāno daļēji vai pilnībā veikt tādas dalībvalsts gaisa telpā, kas nav reģistrācijas dalībvalsts, UAS ekspluatants plānotās operācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei iesniedz šādu informāciju:

- a) saskaņā ar pielikuma UAS.LUC.050. punktu saņemto apstiprināšanas nosacījumu kopiju; un
- b) plānotās operācijas veikšanas vieta vai vietas saskaņā ar šā panta 1. punkta b) apakšpunktu.”;

- 4) regulas 14. pantam pievieno šādu 9. punktu:

"9. Papildus 2. punktā noteiktajiem datiem dalībvalstis no UAS ekspluatantiem var vākt papildinformāciju par identitāti.”;

- 5) regulas 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) aizliegt konkrētas vai visas UAS operācijas, prasīt īpašu nosacījumu izpildi attiecībā uz konkrētām vai visām UAS operācijām vai prasīt iepriekšēju lidojuma atļauju konkrētām vai visām UAS operācijām.”;

- 6) regulas 22. pantu aizstāj ar šādu:

"22. pants

Neskarot 20. pantu, tādas UAS, kuras neatbilst Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 (*) pielikuma 1.–5. daļas prasībām, ir atļauts izmantot "atvērto" operāciju kategorijā pārejas periodā, kas ilgst divus gadus un sākas vienu gadu pēc šīs regulas stāšanās spēkā, ievērojot šādus nosacījumus:

- a) bezpilota gaisa kuģus, kuru pacelšanās masa ir mazāka nekā 500 g, ekspluatē tāl vadības pilots, kam ir attiecīgās dalībvalsts noteiktais kompetences līmenis, atbilstoši ekspluatācijas prasībām, kas noteiktas pielikuma A daļas UAS.OPEN.020. punkta 1. apakšpunktā;
- b) bezpilota gaisa kuģus, kuru pacelšanās masa ir mazāka nekā 2 kg, ekspluatē, ievērojot 50 m minimālo horizontālo attālumu no cilvēkiem, un tāl vadības pilotiem ir kompetences līmenis, kas ir vismaz līdzvērtīgs pielikuma A daļas UAS.OPEN.030. punkta 2. apakšpunktā noteiktajam;
- c) bezpilota gaisa kuģus, kuru pacelšanās masa ir mazāka nekā 25 kg, ekspluatē, ievērojot ekspluatācijas prasības, kas noteiktas UAS.OPEN.040. punkta 1. un 2. apakšpunktā, un tāl vadības pilotiem ir kompetences līmenis, kas ir vismaz līdzvērtīgs pielikuma A daļas UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā noteiktajam.

(*) Komisijas 2019. gada 12. marta Deleģētā regula (ES) 2019/945 par bezpilota gaisa kuģu sistēmām un trešo valstu bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatantiem (OV L 152, 11.6.2019., 1. lpp.).”;

- 7) regulas 23. pantu aizstāj ar šādu:

"23. pants

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2020. gada 1. jūlija.

2. Regulas 5. panta 5. punktu un UAS.SPEC.050. punkta 1. apakšpunkta l) punktu piemēro no 2021. gada 2. decembra.
 3. Regulas pielikuma UAS.OPEN.060. punkta 2. apakšpunkta g) punktu piemēro no 2022. gada 1. jūlija.
 4. Neskarot 21. panta 1. punktu, līdz 2021. gada 2. decembrim dalībvalstis var pieņemt UAS ekspluatantu deklarācijas, kas iesniegtas saskaņā ar 5. panta 5. punktu, pamatojoties uz valsts standarta scenārijiem vai līdzvērtīgiem scenārijiem, ja minētie valsts scenāriji atbilst pielikuma UAS.SPEC.020. punkta prasībām.
Šādas deklarācijas zaudē spēku no 2023. gada 2. decembra.
 5. Regulas 15. panta 3. punktu piemēro no 2021. gada 1. jūlija.”;
- 8) pielikumu aizstāj ar šīs regulas pielikumu.

2. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2020. gada 12. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

UAS OPERĀCIJAS "ATVĒRTO" UN "SPECIFISKO" OPERĀCIJU KATEGORIJĀ

A DAĻA

UAS OPERĀCIJAS "ATVĒRTO" OPERĀCIJU KATEGORIJĀ

UAS.OPEN.010. Vispārīgi noteikumi

1. Pamatojoties uz ekspluatācijas ierobežojumiem, prasībām, ko piemēro tālvadības pilotiem, un UAS tehniskajām prasībām, UAS "atvērto" operāciju kategoriju iedala trīs apakškategorijs, proti, A1, A2 un A3 apakškategorijs.
2. Ja UAS operācija ietver bezpilota gaisa kuģa lidojumu, ko sāk no apvidū esoša dabiska pacēluma, vai lidojumu virs apvidus ar dabiskiem pacēlumiem, bezpilota gaisa kuģi notur līdz 120 metru attālumā no zemes virsmas tuvākā punkta. Attālumu mērījumu attiecīgi pielāgo apvidus ģeogrāfiskajām iezīmēm, piemēram, līdzenumiem, pauguriem, kalniem.
3. Veicot bezpilota gaisa kuģa lidojumu līdz 50 metru horizontālā attālumā no mākslīga šķēršļa, kas ir augstāks par 105 metriem, UAS operācijas maksimālo augstumu drīkst palielināt par ne vairāk kā 15 metriem virs šķēršļa augstuma, ja to pieprasa par šķērslī atbildīgā struktūra.
4. Atkāpjoties no 2. apakšpunkta, ar bezpilota planieriem, kuru MTOM, ieskaitot derīgo kravu, ir mazāka nekā 10 kg, lidojumus var veikt attālumā, kas pārsniedz 120 metrus no zemes virsmas tuvākā punkta, ja vien bezpilota planieris nevienā brīdī nelido augstāk par 120 metriem virs tālvadības pilota.

UAS.OPEN.020. UAS operācijas A1 apakškategorijs

UAS operācijas A1 apakškategorijs atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- 1) operācijas ar bezpilota gaisa kuģiem, kas minēti 5. apakšpunkta d) punktā, veic tā, ka bezpilota gaisa kuģa tālvadības pilots nevada gaisa kuģi virs cilvēku pulcēšanās vietām un pamatoti pieņem, ka netiks pārlidots neiesaistītai personai. Ja notiek neparedzēts pārlidojums neiesaistītām personām, tālvadības pilots, ciktāl iespējams, saīsina laiku, kurā bezpilota gaisa kuģis pārlido šādām personām;
- 2) operācijas ar bezpilota gaisa kuģiem, kas minēti 5. apakšpunkta a), b) un c) punktā, veic tā, ka bezpilota gaisa kuģa tālvadības pilots drīkst vadīt gaisa kuģi, lai tas pārlidotu neiesaistītām personām, bet nekad nepārlidotu cilvēku pulcēšanās vietām;
- 3) atkāpjoties no 4. panta 1. punkta d) apakšpunkta, kad ir aktivizēts sekošanas režīms, operācijas veic līdz 50 metru attālumā no tālvadības pilota;
- 4) operācijas veic tālvadības pilots, kurš:
 - a) ir iepazinies ar UAS ražotāja sniegtajiem norādījumiem;
 - b) attiecībā uz C1 klases bezpilota gaisa kuģi, kas definēts Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 2. daļā, ir apguvis tiešsaistes apmācības kursu un pēc tam sekmīgi nokārtojis teorētisko zināšanu tiešsaistes eksāmenu, ko rīko dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra, un ieguvis vismaz 75 % no kopējā punktu skaita. Eksāmenā ir 40 jautājumi ar atbilžu variantiem, kuri attiecīgi sagrupēti pa šādām tēmām:
 - i) aviācijas drošums;
 - ii) gaisa telpas ierobežojumi;
 - iii) aviācijas regulējums;
 - iv) cilvēka veiktspējas ierobežojumi;
 - v) ekspluatācijas procedūras;
 - vi) vispārīgas zināšanas par UAS;
 - vii) privātuma un personas datu aizsardzība;
 - viii) apdrošināšana;
 - ix) drošība;

- 5) operācijas veic ar bezpilota gaisa kuģi:
 - a) kura MTOM, ieskaitot derīgo kravu, ir mazāka nekā 250 g un kura maksimālais ekspluatācijas ātrums ir mazāks nekā 19 m/s, ja izmanto privāti būvētu UAS; vai
 - b) kurš atbilst 20. panta a) punktā noteiktajām prasībām;
 - c) kurš ir marķēts kā C0 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 1. daļā; vai
 - d) kurš ir marķēts kā C1 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 2. daļā, un kuru ekspluatē, izmantojot aktīvu un atjauninātu tiešās attālinātās identifikācijas sistēmu un vietzinīguma funkciju.

UAS.OPEN.030. UAS operācijas A2 apakš kategorijā

UAS operācijas A2 apakš kategorijā atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- 1) operācijas veic tā, ka bezpilota gaisa kuģis nepārlido neiesaistītām personām, un UAS operācijas notiek drošā vismaz 30 metru horizontālā attālumā no šādām personām; tālvadības pilots drīkst samazināt drošo horizontālo attālumu līdz ne mazāk kā 5 metriem no neiesaistītām personām, ja pilots ekspluatē bezpilota gaisa kuģi ar aktīvu maza ātruma režīma funkciju un pēc situācijas izvērtēšanas attiecībā uz:
 - a) laikapstākļiem;
 - b) bezpilota gaisa kuģa veiktspēju;
 - c) pārlidotās teritorijas nošķirtību;
- 2) operācijas veic tālvadības pilots, kurš ir iepazinies ar UAS ražotāja sniegtajiem norādījumiem un kuram ir tālvadības pilota kompetences sertifikāts, ko izdevusi dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra. Šādu sertifikātu iegūst pēc tam, kad ir izpildīti visi šādi nosacījumi norādītajā secībā:
 - a) ir apgūts tiešsaistes apmācības kurss un nokārtots teorētisko zināšanu tiešsaistes eksāmens, kā minēts UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā;
 - b) ir apgūta praktiskā pašmācība ar A3 apakš kategorijas ekspluatācijas nosacījumiem, kas izklāstīti UAS.OPEN.040. punkta 1. un 2. apakšpunktā;
 - c) ir paziņots par b) punktā noteiktās praktiskās pašmācības pabeigšanu un ir nokārtots teorētisko zināšanu papildu eksāmens, ko rīko dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra, un ir iegūti vismaz 75 % no kopējā punktu skaita. Eksāmenā ir vismaz 30 jautājumi ar atbilžu variantiem, kuru mērķis ir novērtēt tālvadības pilota zināšanas par tehniskajiem un ekspluatācijas pasākumiem zemes risku mazināšanai un kuri attiecīgi sagrupēti pa šādām tēmām:
 - i) meteoroloģija;
 - ii) UAS lidojumu veiktspēja;
 - iii) tehniskie un ekspluatācijas pasākumi zemes risku mazināšanai;
- 3) operācijas veic ar bezpilota gaisa kuģi, kurš ir marķēts kā C2 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 3. daļā, un kuru ekspluatē, izmantojot aktīvu un atjauninātu tiešās attālinātās identifikācijas sistēmu un vietzinīguma funkciju.

UAS.OPEN.040. UAS operācijas A3 apakš kategorijā

UAS operācijas A3 apakš kategorijā atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- 1) operācijas veic teritorijā, attiecībā uz kuru tālvadības pilots pamatoti pieņem, ka bezpilota gaisa kuģa lidojuma diapazonā visā UAS operācijas laikā neiesaistītas personas apdraudētas netiks;
- 2) operācijas veic drošā vismaz 150 metru horizontālā attālumā no dzīvojamām, tirdzniecības, rūpniecības vai atpūtas teritorijām;
- 3) operācijas veic tālvadības pilots, kurš ir iepazinies ar UAS ražotāja sniegtajiem norādījumiem un kurš ir apguvis tiešsaistes apmācības kursu un nokārtojis teorētisko zināšanu tiešsaistes eksāmenu, kā noteikts UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā;

- 4) operācijas veic ar bezpilota gaisa kuģi:
 - a) kura MTOM, ieskaitot derīgo kravu, ir mazāka nekā 25 kg, ja izmanto privāti būvētu UAS; vai
 - b) kurš atbilst 20. panta b) punktā noteiktajām prasībām;
 - c) kurš ir marķēts kā C2 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 3. daļā, un kuru ekspluatē, izmantojot aktīvu un atjauninātu tiešās attālinātās identifikācijas sistēmu un vietzinīguma funkciju, vai
 - d) kurš ir marķēts kā C3 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 4. daļā, un kuru ekspluatē, izmantojot aktīvu un atjauninātu tiešās attālinātās identifikācijas sistēmu un vietzinīguma funkciju; vai
 - e) kurš ir marķēts kā C4 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 5. daļā.

UAS.OPEN.050. UAS ekspluatanta pienākumi

UAS ekspluatants izpilda visus turpmāk norādītos pienākumus:

- 1) izstrādā ekspluatācijas procedūras, kas pielāgotas operācijas veidam un ar to saistītajam riskam;
- 2) nodrošina, ka visās operācijās tiek efektīvi izmantots radiofrekvenču spektrs un atbalstīta radiofrekvenču spektra lietderīga izmantošana nolūkā izvairīties no kaitīgiem traucējumiem;
- 3) izraugās tāl vadības pilotu katram lidojumam;
- 4) nodrošina, ka tāl vadības piloti un visi citi darbinieki, kas veic kādu uzdevumu operāciju atbalstam, ir iepazinušies ar UAS ražotāja sniegtajiem norādījumiem un:
 - a) ir ieguvuši savu uzdevumu veikšanai vajadzīgo kompetenci plānoto UAS operāciju apakš kategorijā saskaņā ar UAS.OPEN.020., UAS.OPEN.030. vai UAS.OPEN.040. punktu vai – citi darbinieki, kas nav tāl vadības piloti, – ir pabeiguši apmācības kursu, ko darbavietā organizējis ekspluatants;
 - b) pilnībā pārzina UAS ekspluatanta procedūras;
 - c) ir nodrošināti ar plānotajai UAS operācijai būtisku informāciju attiecībā uz jebkuru ģeogrāfisko zonu, ko ekspluatācijas dalībvalsts publiskojusi saskaņā ar 15. pantu;
- 5) pēc vajadzības atjaunina informāciju vietzinīguma sistēmā atbilstoši plānotajai operācijas vietai;
- 6) ja operācijā izmanto bezpilota gaisa kuģi, kas klasificēti kādā no klasēm, kuras definētas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 1.–5. daļā, nodrošina, ka UAS:
 - a) ir pievienota attiecīga ES atbilstības deklarācija, kurā norādīta atsauce uz attiecīgo klasi; un
 - b) bezpilota gaisa kuģim ir piestiprināts attiecīgais klases identifikācijas marķējums;
- 7) ja UAS operāciju veic A2 vai A3 apakš kategorijā – nodrošina, ka visas iesaistītās personas, kas atrodas operācijas teritorijā, ir informētas par riskiem un ir skaidri piekritušas piedalīties.

UAS.OPEN.060. Tāl vadības pilota pienākumi

1. Pirms UAS operācijas sākšanas tāl vadības pilots:

- a) ir ieguvis savu uzdevuma veikšanai vajadzīgo kompetenci plānoto UAS operāciju apakš kategorijā saskaņā ar UAS.OPEN.020., UAS.OPEN.030. vai UAS.OPEN.040. punktu un UAS ekspluatācijas laikā var uzrādīt kompetences apliecinājumu, izņemot gadījumus, kad tiek ekspluatēts bezpilota gaisa kuģis, kas minēts UAS.OPEN.020. punkta 5. apakšpunkta a), b) vai c) punktā;
- b) iegūst atjauninātu plānotajai UAS operācijai būtisku informāciju par jebkuru ģeogrāfisko zonu, ko ekspluatācijas dalībvalsts publiskojusi saskaņā ar 15. pantu;
- c) novēro ekspluatācijas vidi, pārbauda šķēršļu klātbūtni un, ja vien operācija netiek veikta A1 apakš kategorijā, izmantojot UAS.OPEN.020. punkta 5. apakšpunkta a), b) vai c) punktā minētu bezpilota gaisa kuģi, pārbauda neiesaistītu personu klātbūtni;
- d) pārliecinās, ka UAS stāvoklis ļauj droši veikt plānoto lidojumu, un attiecīgā gadījumā pārbauda, vai tiešā attālinātā identifikācija ir aktīva un atjaunināta;
- e) ja UAS ir aprīkota ar papildu derīgo kravu – pārbauda, vai tās masa nepārsniedz ražotāja noteikto MTOM vai attiecīgajai klasei noteikto MTOM ierobežojumu.

2. Lidojuma laikā tāl vadības pilots:
 - a) nepilda pienākumus, ja ir psihoaktīvu vielu ietekmē vai alkohola reibumā vai nespēj pilnvērtīgi veikt savus uzdevumus traumas, noguruma, medikamentu lietošanas, slimības vai citu iemeslu dēļ;
 - b) notur bezpilota gaisa kuģi VLOS robežās un pastāvīgi un uzmanīgi vēro gaisa telpu ap bezpilota gaisa kuģi, lai novērstu jebkādu risku, ka var notikt sadursme ar pilotētu gaisa kuģi. Tāl vadības pilots pārtrauc lidojumu, ja operācija rada risku citiem gaisa kuģiem, cilvēkiem, dzīvniekiem, videi vai īpašumam;
 - c) ievēro ekspluatācijas ierobežojumus ģeogrāfiskajās zonās, kas noteiktas saskaņā ar 15. pantu;
 - d) spēj nodrošināt bezpilota gaisa kuģa pastāvīgu vadāmību, izņemot gadījumu, kad tiek zaudēts savienojums vai kad operācija tiek veikta ar brīva lidojuma bezpilota gaisa kuģi;
 - e) ekspluatē UAS saskaņā ar ražotāja sniegtajiem norādījumiem, ievērojot visus piemērojamos ierobežojumus;
 - f) ievēro ekspluatanta procedūras, ja tās ir pieejamas;
 - g) veicot operācijas naktī, nodrošina, ka uz bezpilota gaisa kuģa ir aktivizēta zaļa zibšņuguns.
3. Lidojuma laikā tāl vadības piloti un UAS ekspluatanti nevada gaisa kuģus tuvu teritorijām vai teritorijās, kurās notiek ārkārtas reaģēšanas darbi, izņemot gadījumus, kad ir saņemta attiecīga atļauja no atbildīgajiem ārkārtas reaģēšanas dienestiem.
4. Šā punkta 2. apakšpunkta b) punkta piemērošanas nolūkā tāl vadības pilotiem var palīdzēt bezpilota gaisa kuģa novērotājs. Šādā gadījumā nodrošina skaidru un efektīvu saziņu starp tāl vadības pilotu un bezpilota gaisa kuģa novērotāju.

UAS.OPEN.070. Tāl vadības pilota teorētiskās tiešsaistē iegūtās kompetences un tāl vadības pilota kompetences sertifikātu darbības termiņš un derīgums

1. Tāl vadības pilota teorētiskā tiešsaistē iegūtā kompetence, kas prasīta UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā un UAS.OPEN.040. punkta 3. apakšpunktā, un tāl vadības pilota kompetences sertifikāts, kas prasīts UAS.OPEN.030. punkta 2. apakšpunktā, ir derīgi piecus gadus.
2. Tāl vadības pilota teorētiskās tiešsaistē iegūtās kompetences un tāl vadības pilota kompetences sertifikātu atkārtoti apstiprina derīguma termiņā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) ir pierādīta kompetence attiecīgi saskaņā ar UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktu vai UAS.OPEN.030. punkta 2. apakšpunktu; vai
 - b) ir pabeigta prasmju atsvaidzināšanas apmācība, kurā apgūti attiecīgi UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā vai UAS.OPEN.030. punkta 2. apakšpunktā noteiktie teorētisko zināšanu priekšmeti un kuru nodrošina kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra.
3. Lai tāl vadības pilota teorētiskās tiešsaistē iegūtās kompetences vai tāl vadības pilota kompetences sertifikātu varētu atkārtoti apstiprināt pēc derīguma termiņa beigām, tāl vadības pilots izpilda 2. apakšpunkta a) punkta prasības.

B DAĻA

UAS OPERĀCIJAS "SPECIFISKO" OPERĀCIJU KATEGORIJĀ

UAS.SPEC.010. Vispārīgi noteikumi

UAS ekspluatants iesniedz kompetentajai iestādei ekspluatācijas riska novērtējumu par plānoto operāciju saskaņā ar 11. pantu vai, ja ir piemērojams UAS.SPEC.020. punkts, iesniedz deklarāciju, ja vien ekspluatantam nav vieglo UAS ekspluatanta sertifikāts (LUC) ar attiecīgām tiesībām saskaņā ar šā pielikuma C daļu. UAS ekspluatants regulāri izvērtē veikto riska mazināšanas pasākumu pietiekamību un vajadzības gadījumā tos atjaunina.

UAS.SPEC.020. Ekspluatācijas deklarācija

1. Saskaņā ar 5. pantu UAS ekspluatants kā alternatīvu UAS.SPEC.30. un UAS.SPEC.40. punkta piemērošanai var iesniegt reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei ekspluatācijas deklarāciju par atbilstību šā pielikuma 1. papildinājumā noteiktam standarta scenārijam attiecībā uz operācijām:
 - a) ko veic ar bezpilota gaisa kuģi, kura:
 - i) maksimālais raksturīgais izmērs ir līdz 3 metriem, ja lidojumu veic VLOS robežās virs kontrolētas zemes teritorijas, bet neveic virs cilvēku pulcēšanās vietām;

- ii) maksimālais raksturīgais izmērs ir līdz 1 metram, ja lidojumu veic VLOS robežās, bet neveic virs cilvēku pulcēšanās vietām;
 - iii) maksimālais raksturīgais izmērs ir līdz 1 metram, ja lidojumu veic BVLOS robežās virs mazapdzīvotām vietām;
 - iv) maksimālais raksturīgais izmērs ir līdz 3 metriem, ja lidojumu veic BVLOS robežās virs kontrolētas zemes teritorijas;
- b) ko veic zemāk par 120 metriem no zemes virsmas tuvākā punkta un:
- i) nekontrolētā gaisa telpā (F vai G klase), ja vien dalībvalstis, izmantojot UAS ģeogrāfiskās zonas, nav noteikušas atšķirīgus ierobežojumus teritorijās, kurās iespējama sastapties ar pilotējamiem gaisa kuģiem nav maza; vai
 - ii) kontrolētā gaisa telpā saskaņā ar publicētajām procedūrām, kas attiecas uz ekspluatācijas teritoriju, lai tiktu nodrošināta maza iespējama sastapties ar pilotējamiem gaisa kuģiem.
2. UAS ekspluatanta deklarācijā iekļauj šādas ziņas:
- a) administratīvā informācija par UAS ekspluatantu;
 - b) apliecinājums, ka operācija atbilst 1. apakšpunktā noteiktajai ekspluatācijas prasībai un standarta scenārijam, kas noteikts pielikuma 1. papildinājumā;
 - c) UAS ekspluatanta apņemšanās veikt attiecīgos riska mazināšanas pasākumus, kas vajadzīgi operācijas drošībai, tostarp norādījumus, kas saistīti ar operāciju, bezpilota gaisa kuģa konstrukciju un iesaistīto darbinieku kompetenci;
 - d) UAS ekspluatanta apstiprinājums, ka par katru lidojumu, kas tiks veikts saskaņā ar deklarāciju, būs noformēts atbilstošs apdrošināšanas segums, ja to prasa Savienības vai dalībvalsts tiesību akti.
3. Saņēmusi minēto deklarāciju, kompetentā iestāde pārbauda, vai deklarācijā ir ietverti visi 2. apakšpunktā uzskaitītie elementi, un bez nepamatotas kavēšanās dod UAS ekspluatantam apstiprinājumu par deklarācijas saņemšanu un pilnīgumu.
4. Pēc tam, kad UAS ekspluatants ir saņēmis apstiprinājumu par deklarācijas saņemšanu un pilnīgumu, tas ir tiesīgs sākt ekspluatāciju.
5. UAS ekspluatanti nekavējoties informē kompetento iestādi par visām to iesniegtajā ekspluatācijas deklarācijā ietvertās informācijas izmaiņām.
6. UAS ekspluatantiem, kam ir LUC ar atbilstošām tiesībām saskaņā ar šā pielikuma C daļu, deklarācija nav jāiesniedz.

UAS.SPEC.030. Pieteikšanās ekspluatācijas atļaujas saņemšanai

1. Pirms UAS ekspluatācijas sākšanas "specifisko" operāciju kategorijā UAS ekspluatants saņem ekspluatācijas atļauju no reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes, izņemot:
- a) ja ir piemērojams UAS.SPEC.020. punkts vai
 - b) ja UAS ekspluatantam ir LUC ar atbilstošām tiesībām saskaņā ar šā pielikuma C daļu.
2. UAS ekspluatants iesniedz pieteikumu ekspluatācijas atļaujas atjaunināšanai, ja ir notikušas būtiskas izmaiņas ekspluatācijā vai riska mazināšanas pasākumos, kas uzskaitīti ekspluatācijas atļaujā.
3. Pieteikumu ekspluatācijas atļaujas saņemšanai sagatavo, pamatojoties uz 11. pantā minēto riska novērtējumu, un tajā papildus iekļauj šādu informāciju:
- a) UAS ekspluatanta reģistrācijas numurs;
 - b) atbildīgā vadītāja vārds un uzvārds vai UAS ekspluatanta vārds un uzvārds, ja ekspluatants ir fiziska persona;
 - c) ekspluatācijas riska novērtējums;
 - d) UAS ekspluatanta piedāvāto riska mazināšanas pasākumu saraksts ar informāciju, kas ir pietiekama, lai kompetentā iestāde varētu novērtēt riska mazināšanas līdzekļu piemērotību risku novēršanai;
 - e) ekspluatācijas rokasgrāmata, ja tā vajadzīga, ņemot vērā operācijas risku un sarežģītību;
 - f) apstiprinājums, ka pirms UAS operāciju sākšanas būs noformēts atbilstošs apdrošināšanas segums, ja to prasa Savienības vai dalībvalsts tiesību akti.

UAS.SPEC.040. Eksploatācijas atļaujas izdošana

1. Kad saņemts pieteikums saskaņā ar UAS.SPEC.030. punktu, kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās izdod eksploatācijas atļauju saskaņā ar 12. pantu, ja tā secina, ka operācija atbilst šādiem nosacījumiem:
 - a) ir sniegta visa informācija saskaņā ar UAS.SPEC.030. punkta 3. apakšpunktu;
 - b) ir ieviesta procedūra koordinācijai ar attiecīgo gaisa telpas pakalpojumu sniedzēju, ja visu operāciju vai tās daļu plānots veikt kontrolētā gaisa telpā.
2. Kompetentā iestāde eksploatācijas atļaujā norāda precīzu atļaujas darbības jomu saskaņā ar 12. pantu.

UAS.SPEC.050. UAS ekspluatanta pienākumi

1. UAS ekspluatants izpilda visus turpmāk norādītos pienākumus:
 - a) izstrādā procedūras un ierobežojumus, kas pielāgoti plānotās operācijas veidam un ar to saistītajam riskam, tostarp:
 - i) eksploatācijas procedūras operāciju drošuma nodrošināšanai;
 - ii) procedūras, kuru mērķis ir nodrošināt, ka plānotajā operācijā tiek ievērotas drošības prasības, kas piemērojamas attiecīgajai eksploatācijas teritorijai;
 - iii) pasākumus aizsardzībai pret nelikumīgu iejaukšanos un nesankcionētu piekļuvi;
 - iv) procedūras, kuru mērķis ir nodrošināt, ka visās operācijās tiek ievērota Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti. Tas jo īpaši veic novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību, ja to pieprasa valsts datu aizsardzības iestāde, piemērojot Regulas (ES) 2016/679 35. pantu;
 - v) vadlīnijas ekspluatanta tāl vadības pilotiem UAS operāciju plānošanai tā, lai līdz minimumam samazinātu traucējumus cilvēkiem un dzīvniekiem, tostarp troksni un citus ar emisijām saistītus traucējumus;
 - b) izraugās tāl vadības pilotu katram lidojumam vai, ja tiek veiktas patstāvīgas operācijas, nodrošina, ka visos lidojuma posmos pienākumi un uzdevumi, jo īpaši tie, kas noteikti UAS.SPEC.060. punkta 2. un 3. apakšpunktā, ir pienācīgi sadalīti saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas atbilstoši a) punktam;
 - c) nodrošina, ka visās operācijās tiek efektīvi izmantots radiofrekvenču spektrs un atbalstīta radiofrekvenču spektra lietderīga izmantošana nolūkā izvairīties no kaitīgiem traucējumiem;
 - d) nodrošina, ka pirms operāciju veikšanas tāl vadības piloti atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - i) tiem ir uzdevumu veikšanai vajadzīgā kompetence atbilstoši piemērojamajai apmācībai, kura norādīta eksploatācijas atļaujā vai, ja ir piemērojams UAS.SPEC.020. punkts, nosacījumos un ierobežojumos, kas noteikti 1. papildinājumā norādītajā attiecīgajā standarta scenārijā vai kas noteikti LUC;
 - ii) tie apgūst tāl vadības pilotu apmācību, kas balstīta uz kompetencēm un ietver 8. panta 2. punktā noteiktās kompetences;
 - iii) tie apgūst eksploatācijas atļaujā noteikto tāl vadības pilotu apmācību attiecībā uz operācijām, kuru veikšanai vajadzīga šāda atļauja; apmācību rīko sadarbībā ar kompetentās iestādes izraudzītu struktūru;
 - iv) tie apgūst tāl vadības pilotu apmācību attiecībā uz deklarācijā noteiktajām operācijām, kuras veicamas saskaņā ar riska mazināšanas pasākumiem, kas noteikti standarta scenārijā;
 - v) tie ir informēti par UAS ekspluatanta eksploatācijas rokasgrāmatu, ja to prasa riska novērtējums un procedūras, kas izstrādātas saskaņā ar a) punktu;
 - vi) tie iegūst atjauninātu plānotajai operācijai būtisku informāciju par jebkuru ģeogrāfisko zonu, kas noteikta saskaņā ar 15. pantu;
 - e) nodrošina, ka darbinieki, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi, izņemot pašu tāl vadības pilotu, atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - i) ir pabeiguši ekspluatanta rīkoto apmācību darbavietā;
 - ii) ir informēti par UAS ekspluatanta eksploatācijas rokasgrāmatu, ja to prasa riska novērtējums, un par procedūrām, kas izstrādātas saskaņā ar a) punktu;
 - iii) ir ieguvuši atjauninātu plānotajai operācijai būtisku informāciju par jebkuru ģeogrāfisko zonu, kas noteikta saskaņā ar 15. pantu;
 - f) veic katru operāciju atbilstoši ierobežojumiem, nosacījumiem un riska mazināšanas pasākumiem, kas noteikti deklarācijā vai norādīti eksploatācijas atļaujā;

- g) glabā un pastāvīgi atjaunina informāciju par:
- visām attiecīgajām kvalifikācijām un apmācības kursiem, ko pabeidzis tāl vadības pilots un citi darbinieki, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi, un tehniskās apkopes darbinieki, – vismaz 3 gadus pēc tam, kad šīs personas ir pārtraukušas darbu organizācijā vai mainījušas savu amatu organizācijā;
 - UAS veikto tehnisko apkopi – vismaz 3 gadus;
 - UAS operācijām, tostarp visiem neparastiem tehniskiem vai ekspluatācijas atgadījumiem, un citus datus, kas prasīti deklarācijā vai ekspluatācijas atļaujā, – vismaz 3 gadus;
- h) izmanto UAS, kas ir konstruētas vismaz tā, lai iespējamās atteices gadījumā UAS neizlidotu ārpus ekspluatācijas telpas vai neizraisītu letālu negadījumu. Turklāt cilvēka un mašīnas saskarnēm jābūt tādām, lai līdz minimumam samazinātu pilota kļūdas risku un neizraisītu nepamatotu nogurumu;
- i) uztur UAS drošai ekspluatācijai piemērotā stāvoklī, ko nodrošina šādā veidā:
- vismaz nosakot tehniskās apkopes norādījumus un nodarbinot pienācīgi apmācītu un kvalificētu tehniskās apkopes personālu; un
 - ja nepieciešams – izpildot UAS.SPEC.100. punktu;
 - izmantojot bezpilota gaisa kuģi, kas konstruēti tā, lai līdz minimumam samazinātu troksni un citas emisijas, ņemot vērā plānoto operāciju veidu un ģeogrāfiskās teritorijas, kurās pastāv gaisa kuģu radītā trokšņa un citu emisiju problēma;
- j) izveido un pastāvīgi atjaunina katram lidojumam izraudzīto tāl vadības pilotu sarakstu;
- k) izveido un pastāvīgi atjaunina to tehniskās apkopes darbinieku sarakstu, kurus ekspluatants nodarbina tehniskās apkopes veikšanai; un
- l) nodrošina, ka katrā bezpilota gaisa kuģī ir uzstādīta:
- vismaz viena zaļa zibšņuguns bezpilota gaisa kuģa saredzamības nodrošināšanai naktī; un
 - aktīva un atjaunināta attālinātās identifikācijas sistēma.

UAS.SPEC.060. Tālvadības pilota pienākumi

1. Tālvadības pilots:

- nepilda pienākumus, ja ir psihoaktīvu vielu ietekmē vai alkohola reibumā vai nespēj pilnvērtīgi veikt savus uzdevumus traumas, noguruma, medikamentu lietošanas, slimības vai citu iemeslu dēļ;
- ir ieguvis atbilstošu tālvadības pilota kompetenci, kā noteikts ekspluatācijas atļaujā, 1. papildinājumā noteiktajā standarta scenārijā vai LUC, un UAS ekspluatācijas laikā var uzrādīt kompetences apliecinājumu;
- ir iepazinies ar UAS ražotāja sniegtajiem norādījumiem.

2. Pirms UAS operācijas sākšanas tālvadības pilots izpilda visus turpmāk norādītos pienākumus:

- iegūst atjauninātu plānotajai operācijai būtisku informāciju par jebkuru ģeogrāfisko zonu, kas noteikta saskaņā ar 15. pantu;
- pārlicinās, ka ekspluatācijas vide ir saderīga ar atļautajiem vai deklarētajiem ierobežojumiem un nosacījumiem;
- pārlicinās, ka UAS stāvoklis ļauj droši veikt plānoto lidojumu, un attiecīgā gadījumā pārbauda, vai tiešā attālinātā identifikācija ir aktīva un atjaunināta;
- nodrošina, ka informācija par operāciju ir darīta pieejama attiecīgajai gaisa satiksmes vadības pakalpojumu (ATS) struktūrvienībai, citiem gaisa telpas lietotājiem un attiecīgajām ieinteresētajām personām, kā to paredz ekspluatācijas atļauja vai nosacījumi, ko dalībvalsts publicējusi attiecībā uz operācijas ģeogrāfisko zonu saskaņā ar 15. pantu.

3. Lidojuma laikā tālvadības pilots:

- ievēro atļautos vai deklarētos ierobežojumus un nosacījumus;
- izvairās no jebkāda riska, ka var notikt sadursme ar pilotētu gaisa kuģi, un pārtrauc lidojumu, ja tā turpināšana var apdraudēt citus gaisa kuģus, cilvēkus, dzīvniekus, vidi vai īpašumus;

- c) ievēro ekspluatācijas ierobežojumus ģeogrāfiskajās zonās, kas noteiktas saskaņā ar 15. pantu;
- d) ievēro ekspluatanta procedūras;
- e) nevada gaisa kuģus tuvu teritorijām vai teritorijās, kurās notiek ārkārtas reaģēšanas darbi, izņemot gadījumus, kad ir saņemta attiecīga atļauja no atbildīgajiem ārkārtas reaģēšanas dienestiem.

UAS.SPEC.070. Ekspluatācijas atļaujas nododamība

Ekspluatācijas atļauja nav nododama citām personām.

UAS.SPEC.080. Ekspluatācijas atļaujas darbības termiņš un derīgums

1. Kompetentā iestāde ekspluatācijas atļaujā norāda tās darbības termiņu.
2. Neatkarīgi no 1. apakšpunkta ekspluatācijas atļauja paliek spēkā, kamēr vien UAS ekspluatants atbilst attiecīgajām šīs regulas prasībām un ekspluatācijas atļaujā noteiktajiem nosacījumiem.
3. Ja ekspluatācijas atļauja tiek atsaukta vai nodota, UAS ekspluatants nekavējoties sniedz kompetentajai iestādei apstiprinājumu digitālā formātā.

UAS.SPEC.085. Ekspluatācijas deklarācijas darbības termiņš un derīgums

Ekspluatācijas deklarācijai ir ierobežots darbības termiņš – 2 gadi. Deklarāciju vairs neuzskata par pilnīgu UAS.SPEC.020. punkta 4. apakšpunkta nozīmē, ja:

1. UAS ekspluatanta pārraudzības laikā kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka UAS operācija netiek veikta saskaņā ar ekspluatācijas deklarāciju;
2. UAS operācijas nosacījumi ir mainījušies tā, ka ekspluatācijas deklarācija vairs neatbilst piemērojamajām šīs regulas prasībām;
3. kompetentajai iestādei nav piešķirta piekļuve saskaņā ar UAS.SPEC.090. punktu.

UAS.SPEC.090. Piekļuve

Lai pierādītu atbilstību šai regulai, UAS ekspluatants piešķir ikvienai kompetentās iestādes pienācīgi pilnvarotai personai piekļuvi jebkuram objektam, UAS, dokumentam, ierakstiem, datiem, procedūrām vai jebkuram citam ar tā darbību saistītam materiālam, uz kuru attiecas ekspluatācijas atļauja vai ekspluatācijas deklarācija, neatkarīgi no tā, vai UAS ekspluatanta darbība ir uzticēta citai organizācijai uz līguma vai apakšuzņēmuma līguma pamata.

UAS.SPEC.100. Sertificēta aprīkojuma un sertificētu bezpilota gaisa kuģu izmantošana

1. Ja UAS operācijā izmanto bezpilota gaisa kuģi, kuram ir izdots lidojumderīguma sertifikāts vai ierobežots lidojumderīguma sertifikāts, vai ja izmanto sertificētu aprīkojumu, UAS ekspluatants reģistrē operācijas vai pakalpojuma laiku saskaņā ar norādījumiem un procedūrām, kas attiecināmas uz sertificēto aprīkojumu, vai organizācijas apstiprinājumu vai atļauju.
2. UAS ekspluatants ievēro norādījumus, kas minēti bezpilota gaisa kuģa sertifikātā vai aprīkojuma sertifikātā, un izpilda visus aģentūras sniegtos lidojumderīguma vai ekspluatācijas norādījumus.

C DAĻA

VIEGLO UAS EKSPLUATANTA SERTIFIKĀTS (LUC)

UAS.LUC.010. Vispārīgās prasības attiecībā uz LUC

1. Pieteikumu LUC saņemšanai saskaņā ar šo daļu ir tiesīga iesniegt juridiska persona.

2. Pieteikumu LUC saņemšanai vai grozījumu izdarīšanai esošā LUC iesniedz kompetentajai iestādei, un tajā norāda šādu informāciju:
 - a) aprakstu par UAS ekspluatanta vadības sistēmu, tostarp tā organizatorisko struktūru un drošības pārvaldības sistēmu;
 - b) UAS ekspluatanta atbildīgā(-o) darbinieka(-u) vārdu un uzvārdu, kā arī personu, kura atbild par UAS operāciju atļaušanu;
 - c) paziņojumu par to, ka pieteikuma iesniedzējs ir pārbaudījis visu kompetentajai iestādei iesniegto dokumentāciju un atzinis to par atbilstošu piemērojamajām prasībām.
3. Ja šīs daļas prasības ir izpildītas, LUC turētājam var piešķirt tiesības saskaņā ar UAS.LUC.060. punktu.

UAS.LUC.020. LUC turētāja pienākumi

LUC turētājs:

- 1) izpilda UAS.SPEC.050. un UAS.SPEC.060. punkta prasības;
- 2) ievēro apstiprinājuma nosacījumos noteikto darbības jomu un tiesības;
- 3) izveido un uztur sistēmu visu atbilstoši sava LUC nosacījumiem veikto operāciju operatīvās kontroles nodrošināšanai;
- 4) veic plānotās operācijas ekspluatācijas riska novērtējumu saskaņā ar 11. pantu, ja vien netiek veikta operācija, par kuru ir pietiekami sniegt ekspluatācijas deklarāciju saskaņā ar UAS.SPEC.020. punktu;
- 5) vismaz trīs gadus glabā informāciju par turpmāk norādītajām pozīcijām, nodrošinot tās aizsardzību pret bojājumiem, sagrozīšanu un zādzību, attiecībā uz operācijām, kas tiek veiktas, izmantojot UAS.LUC.060. punktā norādītās tiesības:
 - a) ekspluatācijas riska novērtējums, ja tas vajadzīgs saskaņā ar 4. apakšpunktu, un to pamatojošie dokumenti;
 - b) veiktie riska mazināšanas pasākumi; un
 - c) UAS operācijā iesaistīto darbinieku kvalifikācija un pieredze, atbilstības uzraudzība un drošības pārvaldība;
- 6) informāciju par darbiniekiem, kas minēta 5. apakšpunkta c) punktā, glabā tik ilgi, kamēr konkrētais darbinieks strādā organizācijā, un vēl trīs gadus pēc darbinieka aiziešanas no darba organizācijā.

UAS.LUC.030. Drošības pārvaldības sistēma

1. UAS ekspluatants, kurš iesniedz pieteikumu LUC saņemšanai, izveido, īsteno un uztur drošības pārvaldības sistēmu, kas atbilst organizācijas lielumam, tās darbību veidam un sarežģītībai, ņemot vērā ar šādām darbībām saistītos apdraudējumus un riskus.
2. UAS ekspluatants izpilda visus turpmāk norādītos pienākumus:
 - a) ieceļ atbildīgo vadītāju, kura pilnvarās ir nodrošināt, ka visas darbības organizācijā tiek veiktas atbilstoši piemērojamajiem standartiem un ka organizācija pastāvīgi izpilda vadības sistēmas prasības, kā arī procedūras, kas noteiktas UAS.LUC.040. punktā minētajā LUC rokasgrāmatā;
 - b) nosaka skaidras atbildības un pārskatatbildības robežas organizācijā;
 - c) izveido un uztur spēkā drošības politiku un ar to saistītus attiecīgus drošības mērķus;
 - d) ieceļ galvenos par drošību atbildīgos darbiniekus drošības politikas īstenošanai;
 - e) izveido un uztur spēkā drošības riska pārvaldības procesu, kurā ietver ar UAS ekspluatanta darbībām saistīto drošības apdraudējumu identifikāciju, kā arī to izvērtējumu un saistīto risku pārvaldību, tostarp veicamos pasākumus šādu risku mazināšanai, un pārliecinās par darbības efektivitāti;
 - f) veicina drošību organizācijā, nodrošinot:
 - i) apmācību un izglītošanu;
 - ii) saziņu;

- g) dokumentē visus drošības pārvaldības sistēmas galvenos procesus, lai darbiniekus informētu par viņu pienākumiem un par procedūru šīs dokumentācijas grozīšanai; galvenie procesi cita starpā ir šādi:
- i) ziņošana par drošību un iekšējā izmeklēšana;
 - ii) operatīvā kontrole;
 - iii) saziņa par drošību;
 - iv) apmācība un drošības veicināšana;
 - v) atbilstības uzraudzība;
 - vi) drošības riska pārvaldība;
 - vii) izmaiņu pārvaldība;
 - viii) organizāciju mijiedarbība;
 - ix) apakšuzņēmēju un partneru piesaistīšana;
- h) iekļauj neatkarīgu funkciju šīs regulas attiecīgo prasību izpildes atbilstības un piemērotības uzraudzībai, tostarp sistēmu informācijas sniegšanai atbildīgajam vadītājam par konstatējumiem, lai vajadzības gadījumā nodrošinātu korektīvu pasākumu efektīvu īstenošanu;
- i) iekļauj funkciju, ar ko nodrošina, ka drošības riski, kas saistīti ar pakalpojumu vai produktu, kurš nodrošināts ar apakšuzņēmēju starpniecību, tiek novērtēti un mazināti atbilstoši ekspluatanta drošības pārvaldības sistēmai.
3. Ja organizācijai ir citi organizāciju sertifikāti, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2018/1139 darbības joma, UAS ekspluatanta drošības pārvaldības sistēmu var integrēt drošības pārvaldības sistēmā, kas ir prasīta jebkurā no minētajiem papildu sertifikātiem.

UAS.LUC.040. LUC rokasgrāmata

1. LUC turētājs iesniedz kompetentajai iestādei LUC rokasgrāmatu, kurā tieši vai ar atsaucēm ir iekļauta informācija par tā organizāciju, attiecīgajām procedūrām un veiktajām darbībām.
2. Rokasgrāmatā iekļauj atbildīgā vadītāja parakstītu paziņojumu, kurā apliecināts, ka organizācija vienmēr darbosies saskaņā ar šo regulu un apstiprināto LUC rokasgrāmatu. Ja atbildīgais vadītājs nav organizācijas galvenais izpilddirektors, tad galvenais izpilddirektors ar parakstu apstiprina minēto paziņojumu.
3. Ja kādu no darbībām veic partnerorganizācijas vai apakšuzņēmēji, UAS ekspluatants LUC rokasgrāmatā iekļauj procedūras, kas nosaka, kā LUC turētājs pārvalda attiecības ar šīm partnerorganizācijām vai apakšuzņēmējiem.
4. LUC rokasgrāmatu vajadzības gadījumā groza, lai saglabātu LUC turētāja organizācijas apraksta aktualitāti, un grozījumu kopijas iesniedz kompetentajai iestādei.
5. UAS ekspluatants izplata LUC rokasgrāmatas attiecīgās daļas visiem saviem darbiniekiem atbilstoši viņu funkcijām un pienākumiem.

UAS.LUC.050. LUC turētāja apstiprināšanas nosacījumi

1. Kompetentā iestāde izdod LUC, kad tā ir pārliecinājusies, ka UAS ekspluatants atbilst UAS.LUC.020., UAS.LUC.030. un UAS.LUC.040. punktam.
2. LUC norāda:
 - a) UAS ekspluatanta identifikāciju;
 - b) UAS ekspluatanta tiesības;
 - c) atļauto(-os) operācijas(-u) veidu(-us);
 - d) ja piemērojams – gaisa telpas teritoriju, zonu vai klasi, kurā atļauts īstenot operācijas;

- e) ja piemērojams – jebkādus īpašus ierobežojumus vai nosacījumus.

UAS.LUC.060. LUC turētāja tiesības

Ja kompetentā iestāde ir apmierināta ar iesniegto dokumentāciju, tā:

- 1) norāda ar LUC piešķirto UAS ekspluatanta tiesību nosacījumus; un
- 2) atbilstoši apstiprinājuma nosacījumiem var piešķirt LUC turētājam tiesības atļaut savas darbības:
 - a) neiesniedzot ekspluatācijas deklarāciju;
 - b) nepiesakoties ekspluatācijas atļaujas saņemšanai.

UAS.LUC.070. Izmaiņas LUC pārvaldības sistēmā

Pēc LUC izdošanas kompetentās iestādes iepriekšējs apstiprinājums ir vajadzīgs šādu izmaiņu veikšanai:

- 1) jebkādas UAS ekspluatanta apstiprināšanas nosacījumu izmaiņas;
- 2) jebkādas būtiskas elementu izmaiņas LUC turētāja drošības pārvaldības sistēmā, kas prasīta UAS.LUC.030. punktā.

UAS.LUC.075. LUC nododamība

LUC nav nododams citām personām, izņemot gadījumus, kad notiek organizācijas īpašumtiesību izmaiņas, kuras kompetentā iestāde apstiprinājusi saskaņā ar UAS.LUC.070. punktu.

UAS.LUC.080. LUC darbības termiņš un derīgums

1. LUC izdod uz neierobežotu laiku. Tas turpina būt derīgs, kamēr:
 - a) LUC turētājs atbilst attiecīgajām šīs regulas prasībām un sertifikāta izdevējas dalībvalsts prasībām; un
 - b) tas nav ticis nodots vai atsaukts.
2. Ja LUC tiek atsaukts vai nodots, LUC turētājam nekavējoties jāsniedz kompetentajai iestādei apstiprinājums digitālā formātā.

UAS.LUC.090. Piekļuve

Lai pierādītu atbilstību šai regulai, LUC turētājs piešķir ikvienai kompetentās iestādes pienācīgi pilnvarotai personai piekļuvi jebkuram objektam, UAS, dokumentam, ierakstiem, datiem, procedūrām vai jebkuram citam ar tā darbību saistītam materiālam, uz kuru attiecas sertifikācija, ekspluatācijas atļauja vai ekspluatācijas deklarācija, neatkarīgi no tā, vai LUC turētāja darbība ir uzticēta citai organizācijai uz līguma vai apakšuzņēmuma līguma pamata.

—

1. papildinājums

par standarta scenārijiem, kas pamato deklarāciju

I NODAĻA

STS-01 – VLOS virs kontrolētas zemes teritorijas apdzīvotā vidē

UAS.STS-01.010. Vispārīgi noteikumi

1. Lidojuma laikā bezpilota gaisa kuģi notur līdz 120 m attālumā no zemes virsmas tuvākā punkta. Attālumu mērījumu attiecīgi pielāgo apvidus ģeogrāfiskajām iezīmēm, piemēram, līdzenumiem, pauguriem, kalniem.
2. Veicot bezpilota gaisa kuģa lidojumu līdz 50 m horizontālā attālumā no mākslīga šķēršļa, kas ir augstāks par 105 m, UAS operācijas maksimālo augstumu drīkst palielināt par ne vairāk kā 15 m virs šķēršļa augstuma, ja to pieprasa par šķērslī atbildīgā struktūra.
3. Darbības telpas maksimālais augstums nepārsniedz 30 m virs 1. un 2. apakšpunktā atļautā maksimālā augstuma.
4. Lidojuma laikā bezpilota gaisa kuģis nepāravadā bīstamas kravas.

UAS.STS-01.020. UAS operācijas saskaņā ar STS-01

1. UAS operācijas saskaņā ar STS-01 atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - a) operācijas veic ar bezpilota gaisa kuģi, ko pastāvīgi notur VLOS robežās;
 - b) operācijas veic saskaņā ar UAS.STS-01.030. punkta 1. apakšpunktā minēto ekspluatācijas rokasgrāmatu;
 - c) operācijas veic virs kontrolētas zemes teritorijas, kas ietver:
 - i) operācijām ar atsaitē nepiestiprinātiem bezpilota gaisa kuģiem:
 - A) lidojuma ģeogrāfijas teritoriju;
 - B) ārkārtas rīcības teritoriju, kuras ārējā(-ās) robeža(-as) ir vismaz 10 m aiz lidojuma ģeogrāfijas teritorijas robežas(-ām); un
 - C) zemes risku buferzonu, kas aptver vismaz turpmāk norādītajiem parametriem atbilstošu attālumu aiz ārkārtas rīcības teritorijas ārējās(-ām) robežas(-ām):

Maksimālais augstums virs zemes	Minimālais attālums, kas jāaptver zemes risku buferzonai, operācijām ar atsaitē nepiestiprinātiem bezpilota gaisa kuģiem	
	ar MTOM līdz 10 kg	ar MTOM virs 10 kg
30 m	10 m	20 m
60 m	15 m	30 m
90 m	20 m	45 m
120 m	25 m	60 m

- ii) operācijām ar atsaitē piestiprinātiem bezpilota gaisa kuģiem rādiuss ir vienāds ar atsaites garumu plus 5 m un centrēts punktā, kur atsaitē ir piestiprināta pie zemes virsmas;
- d) atsaitē nepiestiprinātu bezpilota gaisa kuģu gadījumā operācijas veic ar ātrumu attiecībā pret zemi, kas mazāks nekā 5 m/s;
- e) operācijas veic tālvadības pilots, kuram ir:
 - i) sertifikāts, kas apliecina tālvadības pilota teorētiskās zināšanas saskaņā ar šīs nodaļas A pielikumu operācijām saskaņā ar standarta scenārijiem un ko izdevusi dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra;

- ii) akreditācija, kas apliecina STS-01 praktiskās apmācības pabeigšanu saskaņā ar šīs nodaļas A pielikumu un ko:
 - A) izdevusi struktūra, kura deklarējusi atbilstību 3. papildinājuma prasībām un kuru ir atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde; vai
 - B) izdevis UAS ekspluatants, kurš reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei ir deklarējis atbilstību STS-01 un ir deklarējis atbilstību 3. papildinājuma prasībām, un
 - f) operācijas veic ar bezpilota gaisa kuģi, kurš ir marķēts kā C5 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 16. daļā, un kuru ekspluatē, izmantojot aktīvu un atjauninātu tiešās attālinātās identifikācijas sistēmu.
2. Tālvadības pilots iegūst sertifikātu, kas apliecina teorētiskās zināšanas operācijām saskaņā ar standarta scenārijiem, pēc tam, kad:
 - a) ir apguvis tiešsaistes apmācības kursu un nokārtojis teorētisko zināšanu tiešsaistes eksāmenu, kā minēts UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā; un
 - b) ir nokārtojis teorētisko zināšanu papildu eksāmenu, ko rīko dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra saskaņā ar šīs nodaļas A pielikumu.
 3. Šis sertifikāts ir derīgs piecus gadus. Sertifikātu atkārtoti apstiprina derīguma termiņā, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:
 - a) ir pierādīta kompetence saskaņā ar 2. apakšpunktu;
 - b) ir pabeigta prasmju atsvaidzināšanas apmācība, kurā apgūti 2. apakšpunktā noteiktie teorētisko zināšanu priekšmeti un kuru nodrošina kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra.
 4. Lai sertifikātu varētu atkārtoti apstiprināt pēc tā derīguma termiņa beigām, tālvadības pilots izpilda 2. apakšpunkta prasības.

UAS.STS-01.030. UAS ekspluatanta pienākumi

Papildus UAS.SPEC.050. punktā noteiktajiem pienākumiem UAS ekspluatants:

- 1) izstrādā ekspluatācijas rokasgrāmatu, kurā iekļauti 5. papildinājumā noteiktie elementi;
- 2) nosaka plānoto operāciju darbības telpu un zemes risku buferzonu, tostarp kontrolēto zemes teritoriju, kas aptver projekcijas uz zemes virsmas telpas un buferzonas robežās;
- 3) nodrošina ārkārtas procedūru un avārijas procedūru piemērošanu, tālab izmantojot jebkuru no šādiem līdzekļiem:
 - a) īpaši lidojumā veikti testi;
 - b) simulācijas, ja simulācijas līdzekļu reprezentativitāte atbilst paredzētajam nolūkam;
- 4) izstrādā efektīvu plānu reaģēšanai avārijas situācijā, kas ir piemērots operācijai un ietver vismaz:
 - a) plānu avārijas situācijas seku eskalācijas ierobežošanai;
 - b) attiecīgo iestāžu un organizāciju brīdināšanas nosacījumus;
 - c) kritērijus avārijas situācijas identificēšanai;
 - d) skaidri nodalītus pienākumus, kas uzticēti tālvadības pilotam(-iem) un visiem citiem darbiniekiem, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi;
- 5) nodrošina, ka visu lidojuma drošībai nepieciešamo ārpakalpojumu izpildes līmenis ir pietiekams plānotajai operācijai;
- 6) attiecīgā gadījumā nosaka uzdevumu un pienākumu sadalījumu starp ekspluatantu un ārpakalpojumu sniedzēju(-iem);
- 7) ja UAS ir instalēta vietzinīguma funkcija, veic atjauninātas vietzinīguma informācijas augšupielādi, ja tas vajadzīgs saistībā ar plānotās operācijas vietas UAS ģeogrāfisko zonu;
- 8) nodrošina, ka pirms operācijas sākšanas ir izveidota kontrolēta zemes teritorija, kas ir efektīva un atbilst UAS.STS-01.020. punkta 1. apakšpunkta c) punkta i) apakšpunkta C) punktā noteiktajam minimālajam attālumam, un vajadzības gadījumā ir veikta koordinācija ar attiecīgajām iestādēm;
- 9) nodrošina, ka pirms operācijas sākšanas visas personas, kas atrodas kontrolētajā zemes teritorijā:
 - a) ir informētas par operācijas riskiem;

- b) ir attiecīgi saņēmušas instruktažu vai pabeigušas apmācību par drošības pasākumiem un pasākumiem, ko UAS ekspluatants noteicis to aizsardzībai; un
 - c) ir skaidri piekritušas piedalīties operācijā;
- 10) nodrošina, ka:
- a) UAS ir pievienota(-as) attiecīgā(-ās) ES atbilstības deklarācija(-as), kurā(-ās) ietverta atsauce uz C5 klasi vai atsauce uz C3 klasi un piederumu komplektu; un
 - b) bezpilota gaisa kuģim vai piederumu komplektam ir piestiprināts C5 klases identifikācijas marķējums.

UAS.STS-01.040. Tālvadības pilota pienākumi

Papildus UAS.SPEC.060. punktā noteiktajiem pienākumiem tālvadības pilots:

- 1) pirms UAS operācijas sākšanas pārliecinās, ka bezpilota gaisa kuģa lidojuma pabeigšanas līdzekļi darbojas, un pārbauda, vai tiešā attālinātā identifikācija ir aktīva un atjaunināta;
- 2) lidojuma laikā:
 - a) notur bezpilota gaisa kuģi VLOS robežās un pastāvīgi un uzmanīgi vēro gaisa telpu ap bezpilota gaisa kuģi, lai novērstu jebkādu risku, ka var notikt sadursme ar pilotētu gaisa kuģi. Tālvadības pilots pārtrauc lidojumu, ja operācija rada risku citiem gaisa kuģiem, cilvēkiem, dzīvniekiem, videi vai īpašumam;
 - b) šā punkta a) apakšpunkta piemērošanas nolūkā tālvadības pilotam var palīdzēt bezpilota gaisa kuģa novērotājs. Šādā gadījumā nodrošina skaidru un efektīvu saziņu starp tālvadības pilotu un bezpilota gaisa kuģa novērotāju;
 - c) spēj nodrošināt bezpilota gaisa kuģa pastāvīgu vadāmību, izņemot gadījumu, kad tiek zaudēts vadības un kontroles (C2) savienojums;
 - d) operāciju vienlaikus veic tikai ar vienu bezpilota gaisa kuģi;
 - e) neveic operāciju ar bezpilota gaisa kuģi no kustībā esoša transportlīdzekļa;
 - f) nepārslēdz bezpilota gaisa kuģa vadību uz citu vadības bloku;
 - g) izpilda UAS ekspluatanta noteiktās ārkārtas procedūras nestandarta situācijās, tostarp tad, ja tālvadības pilots pamana pazīmes, kas norāda, ka bezpilota gaisa kuģis var izlidot ārpus lidojuma ģeogrāfijas robežām; un
 - h) izpilda UAS ekspluatanta noteiktās avārijas procedūras avārijas situācijās, tostarp aktivizē lidojuma pabeigšanas līdzekļus, ja tālvadības pilots pamana pazīmes, kas norāda, ka bezpilota gaisa kuģis var izlidot ārpus darbības telpas robežām.

A PIELIKUMS. TĀLVADĪBAS PILOTA TEORĒTISKO ZINĀŠANU UN PRASMJU EKSĀMENS STS-01 VAJADZĪBĀM

1. Teorētisko zināšanu eksāmens

- a) UAS.STS-01.020. punkta 2. apakšpunkta b) punktā minētajā eksāmenā ir vismaz 40 jautājumi ar atbilžu variantiem, kuru mērķis ir novērtēt tālvadības pilota zināšanas par tehniskajiem un ekspluatācijas pasākumiem risku mazināšanai un kuri attiecīgi sagrupēti pa šādām tēmām:
 - i) aviācijas regulējums;
 - ii) cilvēka veiktspējas ierobežojumi;
 - iii) ekspluatācijas procedūras;
 - iv) tehniskie un ekspluatācijas pasākumi zemes risku mazināšanai;
 - v) vispārīgas zināšanas par UAS;
 - vi) meteoroloģija;
 - vii) UAS lidojuma veiktspēja; un
 - viii) tehniskie un ekspluatācijas pasākumi gaisa risku mazināšanai.
- b) Ja apmācāmajam tālvadības pilotam jau ir UAS.OPEN.030. punkta 2. apakšpunktā minētais tālvadības pilota kompetences sertifikāts, eksāmenā ir vismaz 30 jautājumi ar atbilžu variantiem, kas attiecīgi sagrupēti pa 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā līdz 1. punkta a) apakšpunkta v) punktā minētajām tēmām.
- c) Lai nokārtotu teorētisko zināšanu eksāmenu, apmācāmajam tālvadības pilotam jāiegūst vismaz 75 % no kopējā punktu skaita.

2. Praktiskā apmācība un prasmju novērtēšana

Praktiskā apmācība un prasmju novērtēšana operācijām saskaņā ar jebkuru standarta scenāriju aptver vismaz 1. tabulā norādītās tēmas un jomas.

1. tabula.

Tēmas un jomas, kas aptveramas praktiskajā apmācībā un prasmju novērtēšanā

Tēma	Aptveramās jomas
a) Pirmslidojuma procedūras	<p>i) Operācijas plānošana, ar gaisa telpu saistīti apsvērumi un riska novērtēšana uz vietas. Jāiekļauj šādas prasmes:</p> <p>A) noteikt plānotās operācijas mērķus;</p> <p>B) pārliecināties, ka noteiktā darbības telpa un attiecīgās buferzonas (piemēram, zemes risku buferzona) ir piemērotas plānotajai operācijai;</p> <p>C) pamanīt darbības telpā šķēršļus, kas varētu traucēt plānoto operāciju;</p> <p>D) noteikt, vai topogrāfija vai šķēršļi darbības telpā var ietekmēt vēja ātrumu un/vai virzienu;</p> <p>E) informācijā par gaisa telpu (tostarp par UAS ģeogrāfiskajām zonām) atlasīt attiecīgos datus, kas var ietekmēt plānoto operāciju;</p> <p>F) pārliecināties, ka UAS ir piemērota plānotajai operācijai;</p> <p>G) pārliecināties, ka izvēlēta derīgā krava ir saderīga ar operācijai izmantoto UAS;</p> <p>H) īstenot pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību ierobežojumiem un nosacījumiem, kuri plānotās operācijas darbības telpai un zemes risku buferzonai piemērojami saskaņā ar procedūrām, kas ekspluatācijas rokasgrāmatā paredzētas attiecīgajam scenārijam;</p> <p>I) īstenot procedūras, kas vajadzīgas, lai veiktu operāciju kontrolētā gaisa telpā, tostarp protokolu saziņai ar ATC un atļauju un norādījumu saņemšanai, ja tādi ir vajadzīgi;</p> <p>J) apstiprināt, ka visi plānotajai operācijai vajadzīgie dokumenti ir uz vietas; un</p> <p>K) instruēt visus dalībniekus par plānoto operāciju.</p> <p>ii) UAS pirmslidojuma apskate un iestatīšana (ietverot lidojuma režīmus un barošanas avota radītos apdraudējumus). Jāiekļauj šādas prasmes:</p> <p>A) novērtēt UAS vispārējo stāvokli;</p> <p>B) nodrošināt, ka visi noņemamie UAS komponenti ir pienācīgi nostiprināti;</p> <p>C) pārliecināties, ka UAS programmatūras konfigurācijas ir saderīgas;</p> <p>D) kalibrēt UAS instrumentus;</p> <p>E) konstatēt visus trūkumus, kas var apdraudēt plānoto operāciju;</p> <p>F) pārliecināties, ka akumulatora uzlādes līmenis ir pietiekams plānotajai operācijai;</p> <p>G) pārliecināties, ka UAS lidojuma pabeigšanas sistēma un tās aktivizēšanas sistēma darbojas;</p> <p>H) pārbaudīt, vai vadības un kontroles savienojums darbojas pareizi;</p> <p>I) aktivizēt vietzinīguma funkciju un augšupielādēt tajā informāciju (ja vietzinīguma funkcija ir pieejama); un</p> <p>J) iestatīt augstuma un ātruma ierobežošanas sistēmas (ja tādas ir pieejamas).</p> <p>iii) Zināšanas par galvenajām darbībām, kas jāveic avārijas situācijā, tostarp gadījumā, ja rodas UAS darbības problēmas vai ja lidojuma laikā rodas risks, ka var notikt sadursme gaisā.</p>

Tēma	Aptveramās jomas
b) Lidojuma procedūras	<ul style="list-style-type: none"> i) Visu lidojuma laiku pastāvīgi un rūpīgi vērot apkārtni un noturēt bezpilota gaisa kuģi tiešredzamības (VLOS) robežās, lai būtu iespējams visu laiku apzināties situāciju atrašanās vietā attiecībā uz darbības telpu un citiem gaisa telpas izmantotājiem, šķēršļiem, apvidu un neiesaistītām personām. ii) Veikt precīzus un kontrolētus lidojuma manevrus dažādā augstumā un attālumā, kas atbilst attiecīgajam STS (tostarp lidojumus manuālā režīmā / režīmā bez GNSS vai līdzvērtīgā režīmā, ja tāds ir). Veic vismaz šādus manevrus: <ul style="list-style-type: none"> A) karāšanās gaisā noteiktā pozīcijā (tikai rotorplāniem); B) pāreja no karāšanās gaisā uz lidojumu uz priekšu (tikai rotorplāniem); C) augstuma uzņemšana un augstuma samazināšana no horizontālā lidojuma; D) pagriezieni horizontālajā lidojumā; E) ātruma kontrole horizontālajā lidojumā; F) darbības pēc motora/piedziņas sistēmas atteices; un G) izvairīšanās darbības (manevri) nolūkā novērst sadursmes. iii) UAS statusa un izturības ierobežojumu uzraudzība reāllaikā. Lidojums nestandarta apstākļos: <ul style="list-style-type: none"> A) rīkoties gadījumā, kad daļēji vai pilnīgi zudusi bezpilota gaisa kuģa piedziņas sistēmas barošana, vienlaikus nodrošinot trešo personu drošību uz zemes; B) pārvaldīt bezpilota gaisa kuģa trajektoriju nestandarta situācijās; C) pārvaldīt situāciju, kad ir bojāta bezpilota gaisa kuģa pozicionēšanas iekārta; D) pārvaldīt situāciju, kad darbības telpā vai kontrolētajā zemes teritorijā ir iekļuvusi neiesaistīta persona, un veikt atbilstīgus drošības uzturēšanas pasākumus; E) reaģēt un veikt attiecīgas korektīvas darbības situācijās, kad bezpilota gaisa kuģis, visticamāk, izlidos ārpus lidojuma ģeogrāfijas robežām (ārkārtas procedūras) vai no darbības telpas (avārijas procedūras), kā noteikts, sagatavojoties lidojumam; F) pārvaldīt situāciju, kad gaisa kuģis tuvojas darbības telpas robežai; un G) demonstrēt atgriešanās metodi pēc tīšas (simulētas) vadības un kontroles savienojuma zaudēšanas.
c) Pēclidojuma procedūras	<ul style="list-style-type: none"> i) Apstādināt un nodrošināt UAS. ii) Veikt pēclidojuma apskati un reģistrēt visus attiecīgos datus par UAS (tās sistēmu, komponentu un barošanas avotu) vispārējo stāvokli un apkalpes nogurumu. iii) Veikt iztaujā par operāciju. iv) Apzināt situācijas, par kurām jāsniedz ziņojums par atgadījumu, un aizpildīt vajadzīgo ziņojumu par atgadījumu.

II NODAĻA

STS-02 – BVLOS gaisa telpas novērotāju klātbūtnē virs kontrolētas zemes teritorijas mazapdzīvotā vidē

UAS.STS-02.010. Vispārīgi noteikumi

- Lidojuma laikā bezpilota gaisa kuģi notur līdz 120 m attālumā no zemes virsmas tuvākā punkta. Attālumu mērījumu attiecīgi pielāgo apvidus ģeogrāfiskajām iezīmēm, piemēram, līdzenumiem, pauguriem, kalniem.
- Veicot bezpilota gaisa kuģa lidojumu līdz 50 m horizontālā attālumā no maksimāla šķēršļa, kas ir augstāks par 105 m, UAS operācijas maksimālo augstumu drīkst palielināt par ne vairāk kā 15 m virs šķēršļa augstuma, ja to pieprasa par šķēršli atbildīgā struktūra.

3. Darbības telpas maksimālais augstums nepārsniedz 30 m virs 1. un 2. apakšpunktā atļautā maksimālā augstuma.
4. Lidojuma laikā bezpilota gaisa kuģis nepārvadā bīstamas kravas.

UAS.STS-02.020. UAS operācijas saskaņā ar STS-02

UAS operācijas saskaņā ar STS-02 veic:

- 1) saskaņā ar UAS.STS-02.030. punkta 1. apakšpunktā minēto ekspluatācijas rokasgrāmatu;
- 2) virs kontrolētas zemes teritorijas, kas pilnībā atrodas mazapdzīvotā vidē un ietver:
 - a) lidojuma ģeogrāfijas teritoriju;
 - b) ārkārtas rīcības teritoriju, kuras ārējā(-ās) robeža(-as) atrodas vismaz 10 m aiz lidojuma ģeogrāfijas teritorijas robežas(-ām);
 - c) zemes risku buferzonu, kas aptver attālumu, kurš ir vismaz vienāds ar attālumu, ko bezpilota gaisa kuģis, visticamāk, nolidos pēc tam, kad būs aktivizēti UAS ražotāja norādījumos noteiktie lidojuma pabeigšanas līdzekļi, ņemot vērā ekspluatācijas apstākļus UAS ražotāja noteiktajās robežās;
- 3) teritorijā, kur minimālā redzamība lidojumā ir lielāka par 5 km;
- 4) bezpilota gaisa kuģa palaišanas un atgriešanās laikā paturot bezpilota gaisa kuģi tāl vadības pilota redzamības laukā, ja vien atgriešanās nenotiek pēc lidojuma pabeigšanas avārijas situācijā;
- 5) ja operācijā nepiedalās gaisa telpas novērotājs, bezpilota gaisa kuģim lidojot ne tālāk kā 1 km no tāl vadības pilota un, ja bezpilota gaisa kuģis neatrodas tāl vadības pilota VLOS robežās, sekojot iepriekš ieprogrammētai trajektorijai;
- 6) ja operācijā piedalās viens vai vairāki gaisa telpas novērotāji, jāizpilda visi šādi nosacījumi:
 - a) gaisa telpas novērotājs(-i) atrodas vietā(-ās), no kuras(-ām) iespējams pienācīgi novērot darbības telpu un apkārtējo gaisa telpu ar minimālo redzamību lidojumā, kas norādīta 3. apakšpunktā;
 - b) bezpilota gaisa kuģis lido ne tālāk kā 2 km no tāl vadības pilota;
 - c) bezpilota gaisa kuģis lido ne tālāk kā 1 km no gaisa telpas novērotāja, kas atrodas vistuvāk bezpilota gaisa kuģim;
 - d) attālums starp jebkuru gaisa telpas novērotāju un tāl vadības pilotu nepārsniedz 1 km;
 - e) saziņai starp tāl vadības pilotu un gaisa telpas novērotāju(-iem) ir pieejami stabili un efektīvi saziņas līdzekļi;
- 7) tāl vadības pilots, kuram ir:
 - a) sertifikāts, kas apliecina tāl vadības pilota teorētiskās zināšanas operācijām saskaņā ar standarta scenārijiem un ko izdevusi dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra;
 - b) akreditācija, kas apliecina STS-02 praktiskās apmācības pabeigšanu saskaņā ar šīs nodaļas A pielikumu un ko:
 - A) izdevusi struktūra, kura deklarējusi atbilstību 3. papildinājuma prasībām un kuru ir atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde; vai
 - B) izdevusi UAS ekspluatants, kurš reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei ir deklarējis atbilstību STS-02 un ir deklarējis atbilstību 3. papildinājuma prasībām;
- 8) ar bezpilota gaisa kuģi, kas atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - a) tas ir marķēts kā C6 klases gaisa kuģis un atbilst prasībām, kas minētajai klasei noteiktas Deleģētās regulas (ES) 2019/945 pielikuma 17. daļā;
 - b) tas tiek ekspluatēts, izmantojot aktīvu sistēmu, kas neļauj bezpilota gaisa kuģim pārkāpt lidojuma ģeogrāfiju;
 - c) tas tiek ekspluatēts, izmantojot aktīvu un atjauninātu tiešās attālinātās identifikācijas sistēmu.

- 9) Tālvadības pilots iegūst sertifikātu, kas apliecina teorētiskās zināšanas operācijām saskaņā ar standarta scenārijiem, pēc tam, kad:
 - a) ir apguvis tiešsaistes apmācības kursu un nokārtojis teorētisko zināšanu tiešsaistes eksāmenu, kā minēts UAS.OPEN.020. punkta 4. apakšpunkta b) punktā; un
 - b) ir nokārtojis teorētisko zināšanu papildu eksāmenu, ko rīko dalībvalsts kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra saskaņā ar šīs nodaļas A pielikumu.
- 10) Šis sertifikāts ir derīgs piecus gadus. Sertifikātu atkārtoti apstiprina derīguma termiņā, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:
 - a) ir pierādīta kompetence saskaņā ar 9. apakšpunktu;
 - b) ir pabeigta prasmju atsvaidzināšanas apmācība, kurā apgūti 9. apakšpunktā noteiktie teorētisko zināšanu priekšmeti un kuru nodrošina kompetentā iestāde vai kompetentās iestādes izraudzīta struktūra.
- 11) Lai sertifikātu varētu atkārtoti apstiprināt pēc tā derīguma termiņa beigām, tālvadības pilots izpilda 9. apakšpunkta prasības.

UAS.STS-02.030. UAS ekspluatanta pienākumi

Papildus UAS.SPEC.050. punktā noteiktajiem pienākumiem UAS ekspluatants:

- 1) izstrādā ekspluatācijas rokasgrāmatu, kurā iekļauti 5. papildinājumā noteiktie elementi;
- 2) nosaka plānoto operāciju darbības telpu un zemes risku buferzonu, tostarp kontrolēto zemes teritoriju, kas aptver telpas un buferzonas projekcijas uz zemes virsmas;
- 3) nodrošina ārkārtas procedūru un avārijas procedūru piemērotību, tālab izmantojot jebkuru no šādiem līdzekļiem:
 - a) īpaši lidojumā veikti testi;
 - b) simulācijas, ja simulācijas līdzekļu reprezentativitāte atbilst paredzētajam nolūkam;
- 4) izstrādā efektīvu plānu reaģēšanai avārijas situācijā, kas ir piemērots operācijai un ietver vismaz:
 - a) plānu avārijas situācijas seku eskalācijas ierobežošanai;
 - b) attiecīgo iestāžu un organizāciju brīdināšanas nosacījumus;
 - c) kritērijus avārijas situācijas identificēšanai;
 - d) skaidri nodalītus pienākumus, kas uzticēti tālvadības pilotam(-iem) un visiem citiem darbiniekiem, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi;
- 5) nodrošina, ka visu lidojuma drošībai nepieciešamo ārpakalpojumu izpildes līmenis ir pietiekams plānotajai operācijai;
- 6) attiecīgā gadījumā nosaka uzdevumu un pienākumu sadalījumu starp ekspluatantu un ārpakalpojumu sniedzēju(-iem);
- 7) ja UAS ir instalēta vietzinīguma funkcija, veic atjauninātas vietzinīguma informācijas augšupielādi, ja tas vajadzīgs saistībā ar plānotās operācijas vietas UAS ģeogrāfisko zonu;
- 8) nodrošina, ka pirms operācijas sākšanas ir veikti visi attiecīgie pasākumi, ar kuriem samazina risku, ka neiesaistītas personas varētu iekļūt kontrolētajā zemes teritorijā, kas atbilst UAS.STS-02.020. punkta 2. apakšpunktā noteiktajam minimālajam attālumam, un vajadzības gadījumā ir veikta koordinācija ar attiecīgajām iestādēm;
- 9) nodrošina, ka pirms operācijas sākšanas visas personas, kas atrodas kontrolētajā zemes teritorijā:
 - a) ir informētas par operācijas riskiem;
 - b) ir saņēmušas instruktāžu un attiecīgā gadījumā pabeigušas apmācību par drošības pasākumiem un pasākumiem, ko UAS ekspluatants noteicis to aizsardzībai; un
 - c) ir skaidri piekritušas piedalīties operācijā;
- 10) ja operācijā piedalās gaisa telpas novērotāji, pirms operācijas sākšanas:
 - a) nodrošina pareizu gaisa telpas novērotāju izvietojumu un skaitu plānotajā lidojuma trajektorijā;
 - b) pārliecinās, ka:
 - i) gaisa telpas novērotāja redzamība un plānotais attālums ir pieņemamās robežās, kā noteikts ekspluatācijas rokasgrāmatā;
 - ii) apvidū nav šķēršļu, kas varētu traucēt katram no gaisa telpas novērotājiem;
 - iii) nav pārrāvuma starp zonām, kuras novēro katrs no gaisa telpas novērotājiem;

- iv) ir izveidota efektīva saziņa ar katru no gaisa telpas novērotājiem;
 - v) ja gaisa telpas novērotāji izmanto līdzekļus bezpilota gaisa kuģa pozīcijas noteikšanai, šie līdzekļi darbojas un ir efektīvi;
 - c) nodrošina, ka gaisa telpas novērotāji ir instruēti par bezpilota gaisa kuģa plānoto trajektoriju un ar to saistīto grafiku;
- 11) nodrošina, ka:
- a) UAS ir pievienota attiecīgā ES atbilstības deklarācija, kurā ietverta atsauce uz C6 klasi;
 - b) bezpilota gaisa kuģim ir piestiprināts C6 klases identifikācijas marķējums.

UAS.STS-02.040. Tālvadības pilota pienākumi

Papildus UAS.SPEC.060. punktā noteiktajiem pienākumiem tālvadības pilots:

- 1) pirms UAS operācijas sākšanas:
 - a) iestata bezpilota gaisa kuģa programmējamo lidojuma telpu tā, lai gaisa kuģi noturētu lidojuma ģeogrāfijas robežās;
 - b) pārlicinās, ka bezpilota gaisa kuģa lidojuma pabeigšanas līdzekļi un programmējamās darbības telpas funkcija darbojas; un pārbauda, vai tiešā attālinātā identifikācija ir aktīva un atjaunināta;
- 2) lidojuma laikā:
 - a) ja vien pilotam nepalīdz gaisa telpas novērotāji, pastāvīgi un uzmanīgi vēro gaisa telpu ap bezpilota gaisa kuģi, lai novērstu jebkādu risku, ka var notikt sadursme ar pilotētu gaisa kuģi. Tālvadības pilots pārtrauc lidojumu, ja operācija rada risku citiem gaisa kuģiem, cilvēkiem, dzīvniekiem, videi vai īpašumam;
 - b) spēj nodrošināt bezpilota gaisa kuģa pastāvīgu vadāmību, izņemot gadījumu, kad tiek zaudēts vadības un kontroles (C2) savienojums;
 - c) operāciju vienlaikus veic tikai ar vienu bezpilota gaisa kuģi;
 - d) neveic operāciju ar bezpilota gaisa kuģi no kustībā esoša transportlīdzekļa;
 - e) nepārslēdz bezpilota gaisa kuģa vadību uz citu vadības bloku;
 - f) ja operācijā piedalās gaisa telpas novērotājs(-i), laikus informē gaisa telpas novērotāju(-us) par visām bezpilota gaisa kuģa novirzēm no plānotās trajektorijas un ar to saistītā grafika;
 - g) izpilda UAS ekspluatanta noteiktās ārkārtas procedūras nestandarta situācijās, tostarp tad, ja tālvadības pilots pamana pazīmes, kas norāda, ka bezpilota gaisa kuģis var izlidot ārpus lidojuma ģeogrāfijas robežām;
 - h) izpilda UAS ekspluatanta noteiktās avārijas procedūras avārijas situācijās, tostarp aktivizē lidojuma pabeigšanas līdzekļus, ja tālvadības pilots pamana pazīmes, kas norāda, ka bezpilota gaisa kuģis var izlidot ārpus darbības telpas robežām.

UAS.STS-02.050. Gaisa telpas novērotāja pienākumi

Gaisa telpas novērotājs:

- 1) pastāvīgi un uzmanīgi vēro gaisa telpu ap bezpilota gaisa kuģi, lai konstatētu jebkādu risku, ka var notikt sadursme ar pilotētu gaisa kuģi;
- 2) novērojot gaisa telpu tieši vai ar elektronisku līdzekļu palīdzību, vienmēr zina bezpilota gaisa kuģa pozīciju;
- 3) brīdina tālvadības pilotu, ja tiek konstatēts apdraudējums, un palīdz novērst vai līdz minimumam samazināt iespējamās negatīvās sekas.

A PIELIKUMS. TĀLVADĪBAS PILOTA TEORĒTISKĀS ZINĀŠANAS UN PRASMES STS-02 VAJADZĪBĀM

1. Teorētisko zināšanu eksāmens

Eksāmenu nosaka saskaņā ar I nodaļas A pielikuma 1. punktu.

2. Praktiskā apmācība un prasmju novērtēšana

Papildus I nodaļas A pielikuma A.2. punktā noteiktajām jomām aptver šādas jomas.

1. tabula.

Papildu tēmas un jomas, kas aptveramas praktiskajā apmācībā un prasmju novērtēšanā STS-02 vajadzībām

Tēma	Aptveramās jomas
a) BVLOS operācijas, ko veic saskaņā ar STS-02	i) Pirmslidojuma procedūras – operācijas plānošana, ar gaisa telpu saistīti apsvērumi un riska novērtēšana uz vietas. Jāiekļauj šādas prasmes: A) gaisa telpas vērošana; B) operācijas ar gaisa telpas novērotāju piedalīšanos: pienācīgs gaisa telpas novērotāju izvietojums un sadursmes riska novēršanas shēma, kas ietver frazeoloģiju, koordināciju un saziņas līdzekļus; ii) lidojuma procedūras, kas noteiktas I nodaļas A pielikuma 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā, veic gan VLOS, gan BVLOS operācijās.

2. Papildinājums.

Ekspluatācijas deklarācija**Ekspluatācijas deklarācija**

Datu aizsardzība: šajā deklarācijā ietvertos personas datus kompetentā iestāde apstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula). Tos apstrādās, lai īstenotu pārraudzības darbību izpildi, pārvaldību un ar tām saistītus turpmākos pasākumus saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/947.

Ja jums vajadzīga papildu informācija par jūsu personas datu apstrādi vai vēlaties izmantot savas tiesības (piemēram, piekļūt neprecīziem vai nepilnīgiem datiem vai tos labot), lūdzam sazināties ar kompetentās iestādes kontaktpunktu.

Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības jebkurā laikā iesniegt valsts datu aizsardzības uzraudzības iestādei sūdzību par personas datu apstrādi.

UAS ekspluatanta reģistrācijas numurs	
UAS ekspluatanta vārds, uzvārds / nosaukums	
UAS ražotājs	
UAS modelis	
UAS sērijas numurs	
Ar šo paziņoju, ka: — izpildu visus piemērojamos Īstenošanas regulas (ES) 2019/947 noteikumus un STS-x un — par katru lidojumu, kas tiks veikts saskaņā ar deklarāciju, būs noformēts atbilstošs apdrošināšanas segums, ja to prasa Savienības vai dalībvalsts tiesību akti.	
Datums	Paraksts vai cits apliecinājums

3. Papildinājums.

Papildu prasības kompetentās iestādes atzītām struktūrām un UAS ekspluatantiem, kas veic tāl vadības pilotu praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu operācijām, uz ko attiecas STS

Struktūra, kura vēlas, lai kompetentā iestāde to atzītu tāl vadības pilotu praktiskajai apmācībai un prasmju novērtēšanai STS vajadzībām, deklarē kompetentajai iestādei atbilstību turpmāk norādītajām prasībām, šādā nolūkā izmantojot 6. papildinājumā noteikto deklarācijas veidlapu.

UAS ekspluatants, kas plāno veikt tāl vadības pilotu praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu STS vajadzībām, papildus ekspluatācijas deklarācijas iesniegšanai attiecībā uz minēto STS deklarē kompetentajai iestādei atbilstību turpmāk norādītajām prasībām, šādā nolūkā izmantojot 4. papildinājumā noteikto deklarācijas veidlapu.

Ja kompetentā iestāde vai UAS ekspluatants plāno veikt tāl vadības pilotu praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu STS vajadzībām dalībvalstī, kas nav reģistrācijas dalībvalsts, 4. papildinājumā noteiktās deklarācijas veidlapas kopiju iesniedz tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tiek veikta apmācība.

Ja kompetentās iestādes atzīta struktūra plāno veikt tāl vadības pilotu praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu STS vajadzībām dalībvalstī, kas nav atzīšanas dalībvalsts, atzīšanas pierādījumu iesniedz tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tiek veikta apmācība.

1. Lai garantētu neatkarīgu izvērtēšanu, kompetentās iestādes atzītā struktūra vai UAS ekspluatants nodrošina skaidru nošķirumu starp mācību darbībām un visām citām ekspluatācijas darbībām.
2. Kompetentās iestādes atzītajai struktūrai vai UAS ekspluatantam jāspēj pienācīgi veikt tehniskās un administratīvās darbības, kas saistītas ar visu uzdevuma procesu, tostarp jānodrošina darbinieku atbilstība un uzdevumam piemērotu telpu un iekārtu izmantošana.
3. Kompetentās iestādes atzītajai struktūrai vai UAS ekspluatantam ir jāieceļ atbildīgais pārvaldnieks, kura pienākums ir nodrošināt, ka visi uzdevumi tiek veikti saskaņā ar 8. punktā norādīto informāciju un procedūrām.
4. Darbinieki, kas atbild par praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu, atbilst šādām prasībām:
 - a) tiem ir kompetence veikt šos uzdevumus;
 - b) tie ir objektīvi un nepiedalās novērtēšanā, ja uzskata, ka to objektivitāte var tikt ietekmēta;
 - c) tiem ir laba teorētisko zināšanu apmācības un praktiskās apmācības pieredze un pietiekamas zināšanas par prasībām, kas attiecas uz veicamajiem prasmju novērtēšanas uzdevumiem, kā arī atbilstoša pieredze šādu procesu īstenošanā;
 - d) tie spēj administrēt deklarācijas, ierakstus un ziņojumus, kas apliecina, ka ir veikta attiecīgā prasmju novērtēšana, un izdarīt secinājumus par minēto prasmju novērtēšanu; un
 - e) tie neizpauž nekādu informāciju, ko sniedzis ekspluatants vai tāl vadības pilots, nevienai citai personai, izņemot kompetento iestādi pēc tās pieprasījuma.
5. Apmācība un novērtēšana aptver prasmes, kas atbilst STS, par kuru ir sniegta deklarācija, un kas ir iekļautas attiecīgās nodaļas A pielikumā.
6. Praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu veic vietā(-ās), kas atrodas STS apstākļiem raksturīgā vidē.
7. Prasmju novērtēšana ir apmācāmā tāl vadības pilota pastāvīga izvērtēšana.
8. Pēc tam, kad prasmju novērtēšana ir pabeigta, kompetentās iestādes atzītā struktūra vai UAS ekspluatants sagatavo novērtējuma ziņojumu:
 - a) kurā ietver vismaz:
 - i) apmācāmā tāl vadības pilota identifikācijas informāciju;

- ii) par prasmju novērtēšanu atbildīgās personas identitāti;
 - iii) tā STS identifikāciju, attiecībā uz kuru ir veikta prasmju novērtēšana;
 - iv) punktu skaitu par katru apmācāmā tālvadības pilota veikto darbību;
 - v) apmācāmā tālvadības pilota prasmju vispārējo novērtējumu; un
 - vi) atsauksmes par prasmju novērtējumu, attiecīgā gadījumā sniedzot norādījumus par jomām, kurās vajadzīgi uzlabojumi;
- b) kurš pēc sagatavošanas pienācīgi jāparaksta un jādatē par prasmju novērtēšanu atbildīgajai personai; un
- c) kurš jāreģistrē un pēc kompetentās iestādes pieprasījuma jādara pieejams pārbaudei.
9. Ja novērtējuma ziņojumā ir secināts, ka apmācāmais tālvadības pilots ir sasniedzis pietiekamu prasmju līmeni, kompetentās iestādes atzītā struktūra vai UAS ekspluatants izdod apmācāmajam tālvadības pilotam akreditāciju par pabeigtu praktisko apmācību STS vajadzībām.
10. Tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tiek veikta praktiskā apmācība un prasmju novērtēšana, paziņo par to, ka ir izdota 9. punktā minētā akreditācija par pabeigtu apmācību, norādot apmācāmā tālvadības pilota identifikācijas informāciju, aptverto STS, izdošanas datumu un akreditāciju izdevušās dalībvalsts kompetentās iestādes atzītās struktūras vai UAS ekspluatanta identifikācijas informāciju.
11. Kompetentās iestādes atzītā struktūra vai UAS ekspluatants ekspluatācijas rokasgrāmatā, kas izstrādāta saskaņā ar 5. papildinājumu, iekļauj atsevišķu iedaļu par apmācības elementiem, tostarp norādot šādu informāciju:
- a) norīkotie darbinieki, kas veic praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu, ietverot:
 - i) attiecīgo darbinieku kompetences aprakstus;
 - ii) darbinieku uzdevumus un pienākumus; un
 - iii) organigrammu, kurā attēlotas saistītās atbildības ķēdes;
 - b) praktiskās apmācības un prasmju novērtēšanas procedūras un procesi, tostarp mācību programma, kura aptver prasmes, kas atbilst STS, par kuru ir sniegta deklarācija, un kas ir noteiktas attiecīgās nodaļas A pielikumā;
 - c) apraksts par UAS un visām citām iekārtām, instrumentiem un vidi, ko izmanto praktiskajā apmācībā un prasmju novērtēšanā; un
 - d) novērtējuma ziņojuma veidne.
-

4. papildinājums

4. papildinājums. Deklarācija, ko iesniedz UAS ekspluatanti, kuri plāno veikt tālvadības pilotu praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu STS-x vajadzībām

STS-x			
			
Deklarācija, ko iesniedz UAS ekspluatanti, kuri plāno veikt tālvadības pilotu praktisko apmācību un prasmju novērtēšanu			
<p>Datu aizsardzība: šajā deklarācijā ietvertos personas datus kompetentā iestāde apstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula). Tos apstrādās, lai īstenotu pārraudzības darbību izpildi, pārvaldību un ar tām saistītus turpmākos pasākumus saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2019/947.</p> <p>Ja jums vajadzīga papildu informācija par jūsu personas datu apstrādi vai vēlaties izmantot savas tiesības (piemēram, piekļūt neprecīziem vai nepilnīgiem datiem vai tos labot), lūdzam sazināties ar kompetentās iestādes kontaktpunktu.</p> <p>Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības jebkurā laikā iesniegt valsts datu aizsardzības uzraudzības iestādei sūdzību par personas datu apstrādi.</p>			
UAS ekspluatanta reģistrācijas numurs			
UAS ekspluatanta vārds, uzvārds / nosaukums			
<p>Ar šo paziņoju, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> — esmu iesniedzis ekspluatācijas deklarāciju attiecībā uz STS-x, — izpildu Īstenošanas regulas (ES) 2019/947 pielikuma 3. papildinājumā noteiktās prasības un — ekspluatējot UAS saistībā ar mācību darbībām STS-x vajadzībām, izpildu visus piemērojamos Īstenošanas regulas (ES) 2019/947 noteikumus, tostarp prasības operācijām saskaņā ar STS-x. 			
Datums		Paraksts vai cits apliecinājums	

5. Papildinājums.

Ekspluatācijas rokasgrāmata standarta scenārijam

Ekspluatācijas rokasgrāmatā standarta scenārijam, kas noteikts 1. papildinājumā, ietver vismaz šādu informāciju:

- 1) paziņojums, ka ekspluatācijas rokasgrāmata atbilst attiecīgajām šīs regulas prasībām un deklarācijai un tajā ir norādījumi, kas jāievēro lidojumu operācijās iesaistītajiem darbiniekiem;
- 2) atbildīgā pārvaldnieka vai UAS ekspluatanta, ja tas ir fiziska persona, apstiprinošs paraksts;
- 3) UAS ekspluatanta organizācijas vispārīgs apraksts;
- 4) operācijas koncepcijas apraksts, tostarp vismaz:
 - a) UAS operācijās veikto darbību veids un apraksts, kā arī konstatētie ar tām saistītie riski;
 - b) plānoto operāciju vide un ģeogrāfiskā teritorija, tostarp:
 - i) pārlidojamās teritorijas raksturojums, proti, apdzīvotības blīvums, topogrāfija, šķēršļi utt.;
 - ii) izmantojamās gaisa telpas raksturojums;
 - iii) vides apstākļi, tostarp vismaz laikapstākļi un elektromagnētiskā vide;
 - iv) darbības telpa un riska buferzonas, kas noteiktas, lai novērstu zemes riskus un gaisa riskus;
 - c) izmantotie tehniskie līdzekļi un to galvenie raksturlielumi, veiktspēja un ierobežojumi, tostarp UAS, UAS operāciju atbalstošas ārējās sistēmas, iekārtas utt.;
 - d) operāciju veikšanai vajadzīgie darbinieki, tostarp grupas sastāvs, darbinieku uzdevumi un pienākumi, atlases kritēriji, sākotnējā apmācība un nesenais pieredzes prasības un/vai periodiska apmācība;
- 5) norādījumi par tehnisko apkopi, kas vajadzīga, lai UAS uzturētu drošā stāvoklī, attiecīgā gadījumā ietverot UAS ražotāja tehniskās apkopes norādījumus un prasības;
- 6) ekspluatācijas procedūras, kuru pamatā ir UAS ražotāja norādījumi un kurās ietverti:
 - a) šādi aspekti, kas jāņem vērā, lai līdz minimumam samazinātu cilvēka kļūdas:
 - i) skaidra uzdevumu sadale un piešķiršana; un
 - ii) iekšējs kontrolsaraksts, kura mērķis ir pārbaudīt, vai darbinieki pienācīgi pilda tiem uzticētos uzdevumus;
 - b) aspekti, kas saistīti ar UAS operāciju atbalstošu ārēju sistēmu darbības pasliktināšanos;
 - c) standarta procedūras, tostarp vismaz:
 - i) pirmslidojuma sagatavošanās un kontrolsaraksti, kas attiecas uz šādiem aspektiem:
 - A) darbības telpas un ar to saistīto buferzonu (zemes risku buferzonas un attiecīgā gadījumā gaisa risku buferzonas) novērtējums, tostarp tādi aspekti kā apvidus un iespējamie šķēršļi un kavēkļi, kas var samazināt spēju noturēt bezpilota gaisa kuģi tiešredzamības robežās vai vērot gaisa telpu, neiesaistītu personu iespējama pārlidošana un kritiskās infrastruktūras iespējama pārlidošana;
 - B) apkārtējās vides un gaisa telpas novērtējums, tostarp tādi aspekti kā UAS ģeogrāfisko zonu tuvums un citu gaisa telpas izmantotāju iespējamās darbības;
 - C) vides apstākļi, kas piemēroti UAS operācijas veikšanai;
 - D) minimālais skaits darbinieku, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi un kas vajadzīgi operācijas veikšanai, un šo darbinieku pienākumi;
 - E) vajadzīgās procedūras saziņai starp tālvadības pilotu(-iem) un visiem citiem darbiniekiem, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi, un vajadzības gadījumā saziņai ar ārējām personām;
 - F) atbilstība visām īpašajām prasībām, ko attiecīgās iestādes noteikušas plānotajā ekspluatācijas teritorijā, tostarp prasībām, kas saistītas ar drošību, privātumu, datu un vides aizsardzību, kā arī ar radiofrekvenču spektra izmantošanu;

- G) vajadzīgie riska mazināšanas pasākumi, kas īstenoti, lai nodrošinātu operācijas drošu norisi; jo īpaši attiecībā uz kontrolēto zemes teritoriju:
- a) kontrolētās zemes teritorijas noteikšana; un
 - b) kontrolētās zemes teritorijas nodrošināšana pret trešo personu iekļūšanu teritorijā operācijas laikā un vajadzības gadījumā koordinācija ar vietējam iestādēm;
- H) procedūras, ar ko pārliecinās, ka UAS ir plānotās operācijas drošai veikšanai piemērotā stāvoklī;
- ii) palaišanas un atgriešanās procedūras;
 - iii) lidojuma procedūras, tostarp procedūras, ar ko nodrošina, ka bezpilota gaisa kuģis paliek lidojuma ģeogrāfijas robežās;
 - iv) pēclidojuma procedūras, tostarp UAS stāvokļa pārbaudei veicamās apskates;
 - v) procedūras, ar ko tāl vadības pilots un, ja to prasa UAS ekspluatants, gaisa telpas novērotājs(-i) vai attiecīgā gadījumā bezpilota gaisa kuģa novērotājs(-i) konstatē gaisa kuģus ar potenciāli konfliktējošu trajektoriju;
- d) ārkārtas procedūras, tostarp vismaz:
- i) procedūras rīcībai gadījumos, kad bezpilota gaisa kuģis izlido no norādītās lidojuma ģeogrāfijas robežām;
 - ii) procedūras rīcībai gadījumos, kad neiesaistītas personas iekļūst kontrolētajā zemes teritorijā;
 - iii) procedūras rīcībai nelabvēlīgos ekspluatācijas apstākļos;
 - iv) procedūras rīcībai gadījumos, kad pasliktinās operāciju atbalstošu ārēju sistēmu darbība;
 - v) frazeoloģija, kas izmantojama, ja operācijā piedalās gaisa telpas novērotāji;
 - vi) procedūras, ar ko novērš trajektoriju konfliktu ar citiem gaisa telpas izmantotājiem;
- e) avārijas procedūras rīcībai avārijas situācijās, tostarp vismaz:
- i) procedūras, ar ko novērš vai vismaz līdz minimumam samazina kaitējumu trešām personām gaisā vai uz zemes;
 - ii) procedūras rīcībai gadījumos, kad bezpilota gaisa kuģis izlido no darbības telpas;
 - iii) bezpilota gaisa kuģa atgriešanās procedūras avārijas situācijā;
- f) drošības procedūras, kas minētas UAS.SPEC.050. punkta 1. apakšpunkta a) punkta ii) un iii) apakšpunktā;
- g) personas datu aizsardzības procedūras, kas minētas UAS.SPEC.050. punkta 1. apakšpunkta a) punkta iv) apakšpunktā;
- h) vadlīnijas, kuru mērķis ir līdz minimumam samazināt traucējumus un ietekmi uz vidi un kuras minētas UAS.SPEC.050. punkta 1. apakšpunkta a) punkta v) apakšpunktā;
- i) procedūras ziņošanai par atgadījumiem;
 - j) uzskaites procedūras un
 - k) politika, kas nosaka, kā tāl vadības pilots(-i) un visi citi darbinieki, kas atbild par UAS operācijai nepieciešamu pienākumu izpildi, pirms jebkuras operācijas veikšanas var deklarēt savu piemērotību operācijai.”
-

6. papildinājums

Deklarācija, ko iesniedz struktūra, kura vēlas, lai kompetentā iestāde to atzītu tālvadības pilotu praktiskajai apmācībai un prasmju novērtēšanai STS-x vajadzībām

 <p style="text-align: center;">STS-x</p> <p style="text-align: center;">Deklarācija, ko iesniedz struktūra, kura vēlas, lai kompetentā iestāde to atzītu tālvadības pilotu praktiskajai apmācībai un prasmju novērtēšanai</p>			
<p>Datu aizsardzība: šajā deklarācijā ietvertos personas datus kompetentā iestāde apstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula). Tos apstrādās, lai īstenotu pārraudzības darbību izpildi, pārvaldību un ar tām saistītus turpmākos pasākumus saskaņā ar Regulu (ES) 2019/947.</p> <p>Ja jums vajadzīga papildu informācija par jūsu personas datu apstrādi vai vēlaties izmantot savas tiesības (piemēram, piekļūt neprecīziem vai nepilnīgiem datiem vai tos labot), lūdzam sazināties ar kompetentās iestādes kontaktpunktu.</p> <p>Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības jebkurā laikā iesniegt valsts datu aizsardzības uzraudzības iestādei sūdzību par personas datu apstrādi.</p>			
Struktūras identifikācija			
Atbildīgās personas vārds un uzvārds, tālruņa numurs un e-pasta adrese			
<p>Ar šo paziņoju, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> — izpildu Regulas (ES) 2019/947 pielikuma 3. papildinājumā noteiktās prasības un, — ekspluatējot UAS saistībā ar mācību darbībām STS-x vajadzībām, izpildu visus piemērojamos Regulas (ES) 2019/947 noteikumus, tostarp prasības operācijām saskaņā ar STS-x. 			
Datums		Paraksts vai cits apliecinājums	